

דפייגור

יום ו', ב' בחשוון תשפ"ב, 8.10.2021, גיליון מס' 5010

חיוכי סוך הקיץ

1. אולפן יגור - עדכון תהליך

מוזמנים: ארי שניר, ראובן טנא.

לפני מספר חודשים התקיים דיון במזכירות על עתידו של האולפן ביגור.

היום האולפן מאגד תחתיו: בית ראשון, אולפן מסורתי וחיילים בודדים. יש יתרון ליגור במיקום ובמעטפת וליווי החניכים והחיילים, אך "המתקנים" נחותים ביחס לנהוג בתחום ולסטנדרט של משרד הביטחון. חשוב לציין כי, האולפן בשנה של תפוסה מלאה, ריווחי ליגור ומטרת השדרוג של המקום באה להבטיח שהתפוסה ביגור תהיה מלאה. הצוות שהוקם לבחון את הנושא גיבש המלצות להמשך של האולפן ביגור.

הרעיון - אימוץ מסלול רב-שנתי, תכנית "חמסה" המשלבת אולפן מסורתי, חיילים בודדים ו"נחיתה" רכה לאחר השחרור. נבחנו כיוונים נוספים כמו "צבר". הכיוון שנבחר נותן מענה לשלל תכניות ציוניות. המהלך דורש שיפוץ של המבנים. המימון של השיפוץ - באמצעות גיוס תרומות וכן משאבים מגופים ממשלתיים (קק"ל, סוכנות, מועצה ועוד).

המזכירות ביקשה לדייק את המספרים ולהכין כתבי כמויות לשיפוץ, כדי לדעת סדר גודל בהשקעה, כולל חוות דעת של קונסטרוקטור, אשר יוצגו לה לפני תחילת גיוס הכספים ויצירת קשר עם מוסדות המדינה.

הכיוון הכללי של התוכנית מקובל - ברמה הערכית, הציונית והתרומה למדינה ולחברה. יש להגדיר את היחס בין התרומות לבין חלקה של יגור. סוכם: יש "אור ירוק" לדיוק התכנית והמשך בדיקת ההיתכנות של הפרויקט. כמו כן יש לבחון את ההשפעות של השיפוץ על משתמשים נוספים בבניינים וכן מינוי פרויקטור לשיפוץ.

דעות

הסדרי קבע לדיור: הצגת הדילמה

פרסום מטעם צוות הסדרי דיור

הדירה. עלינו לשאול באיזה ישוב אנחנו רוצים לחיות? האם אנחנו רוצים לחיות בחברה רב-דורית, בה הורים חיים לצד ילדיהם או ביישוב המנוהל על ידי כוחות השוק הנדלניים? האם נהפוך ברבות הימים ליישוב קהילתי? ישוב שבו כל המרבה במחיר ירכוש/ישכיר לו דירה? ישוב שבו דור ההמשך מתקשה לשוב ולגור בו, בגלל הצורך בהשקעת הון עצמי גבוה למגורים? ומה יקרה כאשר תיגמר מכסת המגרשים לבנייה? בנים שיירצו אז לשוב ולגור ליד הוריהם לא יוכלו לעשות זאת? בהסדרי קבע לדיור, היות והדירות שייכות לקיבוץ, לא תהיה שום בעיה בכך וגם הצורך בגיוס משאבים כלכליים של הבנים תהיה פחותה. **בענייני הערך שילדים יוכלו לגור ליד הוריהם וסביבהם גבוה יותר מכל הטבה כלכלית.**

מה בסופו של יום הקהילה והקיבוץ נותנים לחברים? חינוך קהילתי ברמה גבוהה עם חיבור לקיבוץ ולסביבה, שירותי בריאות-סיעוד מסובסדים, תרבות קהילתית הנשענת על מסורות מקומיות ודיור בר השגה, שלא כמו במדינה. טוב לחיות ביישוב שחרט על דיגלו ערכים אלו. ישוב המתנהל באמות מידה סוציאל-דמוקרטיות ולא קפיטליסטיות. בחירה בשיוך תסיט אותנו מאופי היישוב בו חיינו והתנהלנו עד היום.

דירות הן הנכס הכי גדול של הקהילה. הקמה של תאגיד/ מנהלת דיור יכולה להציף ערך רב לחברים ואף לסייע בהקטנת המיסים, וזאת על ידי העברת הוצאות שהיום משולמות על ידי הקהילה והחברים לאותו תאגיד/מנהלת. למשל אחזקת הדירות, שיפוץ, התאמות בריאות, בניית מ"דים (פרויקט שללא ספק ייפסק בעת שיוך), בנייה חדשה ועוד. נכון שהדרך עוד רבה, אבל צריך לתת סיכוי לבחינה אמיתית של המהלך. **מבחירה בשיוך אין דרך חזרה.**

המשך יבוא

ההחלטה בפניה יגור ניצבת הינה **החלטה אסטרטגית**, אפילו יותר משינוי אורחות החיים אותו ביצענו לפני כמעט 4 שנים, החלטה אשר תקבע את אופיו של הקיבוץ ושל הקהילה שלנו. לכן עלינו לשקול בכובד ראש את מכלול השיקולים בעד הסדרי קבע לדיור או בעד שיוך, וזאת מתוך אחריות לעתיד קיבוץ יגור ולעתידים של ילדינו קטנים וגדולים כאחד.

ההכרעה היא בין שני מסלולים: מסלול א' - שיוך דירות לחברי הקיבוץ. במסלול זה שתי חלופות: שיוך ישיר וחלופת האגודה. על פי מסלול זה החברים מקבלים זכויות בדירותיהם מול רמ"י או מול הקיבוץ במעמד של חכירת משנה והופכים לבעלי הנכסים. הסדרי השיוך מקורם בימים בהם הקיבוצים היו שרויים במשבר כלכלי וחברתי גדול. מנהל מקרקעי ישראל איפשר אז שיוך דירות, כדי לתת לחברי הקיבוץ הוותיקים, שהיו ללא פנסיות או נכסים הוניים כלשהם, לחיות בביטחון כלכלי. מיותר לציין, שהמצב בתנועה היום שונה לחלוטין. גם ביגור הביטחון הכלכלי של החברים גדול יותר, בטח הוותיקים, ומאפשר להורים תמיכה בילדיהם.

מסלול ב' הסדרי קבע לדיור. במסלול זה דירות המגורים נשארות בבעלות הקיבוץ, ולפי עקרונות המודל שחובר על ידי צוות הסדרי קבע לדיור, כל משפחה תשלם דמי שימוש/ מס דיור בהתאם לסוג הדירה ולווקט של בית האב. הקיבוץ ימשיך לתחזק את הדירות, לשפץ, לבנות מ"דים, לערוך התאמות בריאות ואף לבנות דירות חדשות לחברים. **חשוב לציין שהצוות הציע מתווה אחד (שאפשר ליישמו במספר דרכים), אך אפשר לבנות עוד מודלים ליישום ביגור.**

לכאורה במסלול א' יש הטבה כלכלית משמעותית לחברים והוא נראה כדאי יותר. אבל הוא יוצר מתח מהותי בין היכולת לקלוט בנים ואת דור ההמשך בקיבוץ למול הורשת

החלטה עקרונית בדבר שיוך / אי-שיוך (דירות)

הצעת החלטה לאסיפה

1. הקיבוץ קיים דיון בשאלת הכיוון האסטרטגי להסדרת זכויות הדיור של החברים.
2. לאחר השלמת הדיון מובאת בפני האסיפה להכרעה החלטה בדבר הכיוון האסטרטגי אליו יפנה הקיבוץ.
3. ההצבעה תיערך ביחס לשאלה: **בעד / נגד שיוך דירות.**
לעניין החלטה זו:
"שיוך דירות" - בהתאם לחלופות הקבועות בהחלטות מועצת מקרקעי ישראל:
"שיוך ישיר" - בהתאם לקבוע בהוראות סימן ד' לפרק 8.4 לקובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל
או
"חלופת האגודה" - בהתאם לקבוע בהוראות סימן ה' לפרק 8.4 לקובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל
או
כל החלטה עתידית שתאושר על-ידי מועצת מקרקעי ישראל לענין הסדרת זכויות דיור חברי הקיבוץ.
4. ככל שרוב מבין המצביעים בעד ונגד יבחר בעד שיוך הדירות, תקודמנה החלטות ליישום תהליך שיוך הדירות ולבחירה בין חלופות השיוך (החלופה הישירה / חלופת האגודה).
5. ככל שרוב מבין המצביעים יצביע נגד שיוך הדירות - תובא בפני האסיפה הצעה מפורטת בדבר הסדר דיור חליפי (ללא שיוך) על-בסיס המתווה שהוצג לציבור במסגרת התהליך.
6. אין בהחלטה זו כשלעצמה להעניק זכויות למי מהחברים ו/או לכל גורם אחר טרם ייקבעו התנאים להענקתן, בהתאם להחלטות מפורטות שיתקבלו, לרבות במקרה שיהיה רוב לביצוע שיוך דירות. אין באימוץ החלטה על שיוך דירות להוות מצג או התחייבות בכל הנוגע להשלמת התהליך או למועד מימושו.

הסבר לתוצאות ההצבעה בענין שיוך דירות

משמעות ההצבעה הנוכחית:

- א. ככל שרוב של למעלה מ-2/3 מבין המצביעים בעד ונגד יבחר בשיוך דירות, יראו בכך כהחלטה מחייבת. מבחינת החלטות יגור ותקנונו, אם הושג רוב של 2/3 בהצבעה הראשונה, בחירת חלופת השיוך לאחר מכן ["ישירה" או "אגודה"] יכולה להתקבל ברוב רגיל.
- אולם, כיוון שחלופת האגודה דורשת רוב מיוחד על-פי הוראותיה (66% מבין החברים) - הרי שבחירה בה תחייב לעמוד ברוב זה.
- ב. ככל שרוב מבין המצביעים בעד ונגד יבחר בשיוך דירות אך פחות מ-2/3 - יראו בכך החלטה עקרונית, אשר תיכנס לתוקפה רק אם תועמד לאחר מכן בהחלטה נפרדת שתתקבל ברוב של לפחות 2/3 מבין המצביעים בעד ונגד.
- ג. ככל ויהיה רוב נגד שיוך דירות מבין המצביעים בעד ונגד, תובא להצבעה חלופת דיור (ללא שיוך) על בסיס העקרונות כפי שהוצגו לציבור בתהליך.

1. שינוי תקנון 102 - אורך קדנציה במזכירות

עמית שילה: באסיפה מתאריך 12.8 הציעו חלק מהדוברים להאריך את הקדנציה משנתיים לארבע שנים ולשנות בהתאם את תקנון הקיבוץ. הרוב הנדרש לשינוי תקנון לפי סעיף 118 מפורט בתקנון: "הקיבוץ רשאי לצורך שינויים או תיקונים בתקנון לערוך שינויים בתקנון, אם התקבלה על כך החלטה ברוב של שלושה רבעים מכלל המצביעים 'בעד' וינגד', ובלבד שמספר המצביעים התומכים בתיקון לא יפחת משני שלישים מכלל חברי יגור". מספר חברי יגור היום 845. שני שלישים מהם זה 563.

הלל לויתן: מציע לא להעלות את הסעיף להצבעה. כל מי שעסק פעם בשינוי תקנון יודע כמה קשה להביא 75% מחברי יגור לקלפי. מדובר בסעיף "קטן" והסיכוי להצלחה בהבאת הציבור לקלפי הוא קלוש. זה רק ייצור הרגשה לא נעימה. עדיף להמתין להצבעה גדולה יותר, שיבואו יותר אנשים, ויצביעו גם על הנושא הזה.

גבי קרדוש: אני מעריך שהציבור תומך בהצעה, אבל כפי שאמר הלל, לא רבים יגיעו להצביע. אולי צריך לחפש דרך אחרת: לפרוש את ההצבעה על פני יותר זמן, או להקים צוות שיעבור בין החברים, להגיע אליהם הביתה, שיחתמו ויצביעו מהבית.

עמית שילה: אנחנו כבר עושים את זה דרך הניידים.

2. בחירת צוות איתור ל"יו"ר קיבוץ ומנהל קהילה"

המועמדים: **דב ישורון, אירה גרטמן, מתן בניסטי, נעה טולפין.**

עמית שילה: המודל הארגוני שאושר בקלפי, הוסיף שני תפקידים חדשים: "יו"ר יגור" ו"מנהל קהילה". בדרך כלל ועדת אסיפה ומש"א מקימות צוות. לאור חשיבות ורגישות הנושא, חשבנו שהפעם גם את צוות האיתור צריכה האסיפה לבחור. פנינו ללא מעט מועמדים. הרשימה למעלה מייצגת גילאים ומגדר. שיטת הבחירה בהצבעה הזאת, כמו כל דירקטוריון, בעד כל אחד או נגד כולם.

הלל לויתן: תומך בצוות, אבל עוד קצת מבולבל ביחס למודל. לא ברור לי תחומי העיסוק והאחריות, את מי הם מחליפים. נדמה לי שהמודל עצמו דורש ליטוש אם לא בנייה מחדש. היום המזכיר הוא הכתובת האחרונה לבעיות וויכוחים. מי תהיה הכתובת האחרונה במודל החדש.

עמית שילה: לאחר שייבחר הצוות נצטרך לדון בבקשה של הלל.

חסיק ברבר (מנהל מש"א): הגדרות התפקיד האלה קיימות בהרבה מאוד קיבוצים. אנחנו אוספים חומר ומנסחים טיוטות. הצוות יעבור על הגדרות התפקיד. חלק מחברי המזכירות וועדת אסיפה קראו והעירו. כמובן, ההצבעה תהיה על בסיס הגדרות תפקיד ברורות וידועות.

שינויים במחסן התאים ובמכבסה

מיום ראשון 10.10.2021 יחולו שינויים בשעות פתיחת מחסן התאים ובתאי זריקת הכביסה במכבסה

שעות פתיחה מחסן תאים:

ימים ראשון, שלישי וחמישי
ימי שישי

לפניות ולמקרים דחופים ניתן לפנות בשעות היום לצוות ותיענו בשמחה.

מכבסה:

מיום ראשון 10.10.2021 ייסגרו תאי זריקת הכביסה התחתונים (הסינטטי) ויעברו לתאים העליונים. בעקבות תחילת השיפוצים. שימו לב לשילוט על התאים ומיינו בהתאם.

בכל בעיה ושאלה ניתן לפנות לצוות.

יפתח גרודמן, מנהל ענף הבגד, שושן לוי, מנהלת צריכה ושירותים

1. הסדרי דיור - אסיפה ראשונה

עמית שילה: אנחנו מתחילים סדרה של פגישות ואסיפות. הרבה אנשים רוצים להשתתף. מבקש לא להאריך בדברים יותר מדי.

בועז אוחנה: כיף לראות ציבור גדול. בסדרת הפגישות האלה אנחנו מסכמים תהליך שנמשך כמעט שנתיים, מאז שנבחר צוות השיוך. הצוות נפגש עם אנשים בתנועה, העוסקים בשיוך, והציע להתקדם לכיוון שיוך קנייני ביגור. לאור זאת, קם צוות נוסף, שלקח על עצמו להציע מודל הסדרי דיור פנימיים. המודל הזה הוצג גם לצוות השיוך. בהמשך, ערכנו מספר מפגשי רקע עם עורך דין רותם ליכטנשטיין, חלקם כלליים וחלקם לקבוצות גיל. בהמשך, התקיימו מספר מפגשים עם בעלי תפקידים בתנועה הקיבוצית, שסיפרו על הנושא מנקודת המבט האישית והקיבוצית שלהם.

לפני האסיפה מונחת ההצעה שניסח הצוות בעזרת עורך דין ובעזרת היועץ הארגוני ניר ברעם שמלווה אותנו. ההצבעה הראשונה תהיה "בעד" או "נגד" שיוך. הכרעה "בעד" תחזיר את הנושא לצוות שיציג בפני הציבור את החלופות השונות: שיוך ישיר או חלופת אגודה. אם הציבור יצביע נגד שיוך, יחזור הנושא לוועדה להכנת המודל המפורט להסדרי דיור פנימיים.

יואב שמשי (צוות השיוך): במשך שנתיים למדנו את הנושא לעומק, כולל בדיקת חלופות שונות. הצוות הכריע בעד שיוך וניסח את ההצעה המובאת כאן הערב. מדובר ב"קריאת כיוון אסטרטגית", שתוכרע ברוב רגיל על פי תקנון יגור.

אנו מציעים שהצעת השיוך הסופית, אם וכאשר תבוא להצבעה, תדרוש רוב של שני שלישים מבין המצביעים. במרכז ההצעה שתי מטרות: ראשית, הצורך בניסוח עמדה מוסכמת בעניין השיוך/אי שיוך לקבלת היתרי בנייה מרמ"י לשכונות הבאות שייבנו אחרי בניין שכונת הבלוקונים. יגור לא תממן את הבנייה באופן מלא כבעבר, ולכן נדרשים ההיתרים הללו. המטרה השנייה שלנו היתה להבטיח לחברים זכויות הורשה. הדרך להבטיח לוותיקי יגור זכות הורשה היא "הצפת הערך" של הנכס שבידיהם, כלומר, העברת הזכויות בנכס מהקיבוץ לחברים. בניגוד למה שחושבים חלק מהחברים, הקרקע לא בבעלות יגור. יגור יכולה לאפשר לחברים לרכוש אותה מהמדינה בהטבה. מדובר, לדעתנו, בהזדמנות חד-פעמית לרכוש את הקרקע בהנחה. השיוך עונה לא רק על הצורך בהורשה, אלא גם על הצורך ביצירת מקורות כספיים לבנייה נוספת. ההצעה הנגדית, שצר לי שאינה מוצגת היום, תצטרך להתמודד אף היא עם שני האתגרים הללו ולהראות כיצד תוכל ללא שיוך קנייני לדאוג להם. יגור הבטיחה בחוברת השינוי, שאם לא יהיה שיוך, היא תדאג לזכויות הורשה,

אפילו ננקב הסכום "מחצית דמי עזיבה". שני הדברים האלה, ההורשה והבנייה, נמצאים במרכז ההצעה שלנו. עם זאת, מדובר, כאמור, בהחלטה עקרונית בלבד. היו קיבוצים שהחליטו עקרונית על שיוך, אבל לא המשיכו הלאה. לפני שמביאים תקנון מפורט חייבים להחליט אם בכלל רוצים שיוך. לא לכל השאלות יש תשובות, אבל המידע שנמסר בחודשים האחרונים מאפשר להחליט. אישית, הייתי מעדיף שיעמדו שתי ההצעות: שיוך וחלופת האי-שיוך זו מול זו, עם החופש לבחור אחת מבין השתיים או לפסול את שתיהן. בהעדר הצעות חלופיות אנו מביאים את ההצעה שלפניכם.

צריך לדעת שבתקנון יגור כבר מופיע סעיף שקובע כיצד יעשה כאן שיוך, אם וכאשר יוחלט עליו, דבר שלא קיים במרבית הקיבוצים ויקל מאוד על קבלת ההחלטה, אם וכאשר תתקבל, על מודל השיוך המפורט.

אהוד ס"ט: אני בעד "השיוך". הבעתי את דעתי על כך בהרחבה בשתי רשימות - ביומן ובאתרי יגור, ומי שמתעניין, מוזמן לעיין בהן. לכן לא אעסוק בכך כאן. לעומת זאת, אני רוצה לדבר על "הפיל שבחדר", והוא **נוהל ההצבעה**, כולל לוח הזמנים לקראת ההצבעה בקלפי. **א. המטרה - שנגיע ל"החלטה מושכלת".**

משמעות הדבר היא שכמה שיותר חברים יגבשו דעה לקראת ההצבעה, על סמך מידע אמין וידידותי.

ב. חשוב להבין: אנחנו כרגע עדיין בשלב "העקרונות". זה לא חדש לנו. נהגנו כך גם בעבר לקראת הכרעות מורכבות. כשהחלטנו על "השינוי" התקיים קודם דיון על עקרונות, מבלי לרדת לפרטים. כך גם היה בדיון על "עקרונות הפנסיה", וכך גם הפעם. אין צורך ואין אפשרות לרדת בשלב זה לפרטי פרטים. לכן גם אין צורך לדחות את ההכרעה בארבעה חודשים, כפי שהציע מיכאל דור באסיפה הקודמת.

ג. התנאים ל"החלטה מושכלת" צריכים להיות:

1. שתי ההצעות תנוסחנה בכתב בצורה קצרה וידידותיות ותחולקנה לחברים בתאי הדואר. המצגת של "הסדרי הדיור" נראית לי טובה לעניין זה. המצגת של "הצעת השיוך" דורשת כמה השלמות.
2. צריכות להתקיים שתי אסיפות לקראת הקלפי - "קריאה ראשונה" (המתקיימת היום) ו"קריאה שנייה", ולכן התאריך המקורי שנקבע לקלפי בשבוע הבא (6.10.21) אינו ישים.
3. אפשר לקיים עוד שני ערבים נפרדים של שאלות ותשובות עבור כל אחת משתי ההצעות. הערב שהתקיים אתמול בברכה עם אלון חגי, הוא דוגמה טובה לכך.
4. חשוב שיתפרסם עוד יומן אחד או שניים. היומן הוא כלי המידע הבסיסי והרשמי של יגור, ולכן דרושים לפחות עוד שני גיליונות עם סיכום האסיפות, חומר רקע והתייחסויות חברים.
5. לכל זה נדרשים, להערכתך, עוד שבועיים עד חודש. לכן

אני מציע שהתאריך להצבעה בקלפי יהיה 20.10.21 - שלושה שבועות מהיום.

עמית שילה: בכל מקרה תתקיים אסיפה נוספת אז התנאי הזה לפחות מתקיים. התאריך ייקבע בוועדת אסיפה.

ישראל סלע: מציע לדחות את מועד כינוס האסיפה הבאה וההצבעה על השיוך ב-4 חודשים, כדי שהמזכירות והצוות יכינו נייר מקיף ומסודר, שיפורסם שבוע לפני האסיפה וההצבעה. דוגמאות לנסיבות שמצריכות את הדחייה:

1. הצורך בהסכם מוקדם עם רמ"י שבמצב של שיוך גם חברים שלא רוצים לשייך את דירותיהן, יוכלו להמשיך להתגורר בהן באותם תנאים כמו היום.
2. רמ"י טרם גיבש עמדה ביחס לחלופת האדם, וכדאי לנו להמתין עד שיעשה זאת.

כמובן, אם יעלה ביד המזכירות והצוות להכין את החומרים למעלה ולהגיע להסכמות עם המנהל, כפי שהצעתי, בהקדם ניתן יהיה לגשת להצבעה ולא יאוחר מ-4 חודשים מהיום.

שלמה מורן: ההחלטה צריכה להעשות רק אחרי שלחברים יהיה מספיק מידע. אנחנו עוד לא שם. מלאכת ההסברה והיידוע של החברים טרם הושלמה. וצריך שהחומר יהיה מונח לפנייהם, כתוב וברור ומתוקף מבחינה מקצועית, כדי שיוכלו להחליט על סמך נתונים אמניים מה עדיף להם. מבחינת המשמעות הכספית לחברים זו ההחלטה הכבדה ביותר שדנו בה, וחייבים מידע רלוונטי לשם כך.

דוגמה למידע, שצריך להיות לחברים, היא השוואה אמינה ושקופה של יכולת צבירה להורשה. עד כה פורסם ברשתות היגוריות הרבה "מידע אלטרנטיבי" בנושא זה, שרק מחזק את הצורך בקבלת מידע מהימן. להמחשה: על סמך הערכה שעשיתי לאחר התייעצות עם הגזבר, מי שהתקבלו אחרי 2007 וירצו לבנות דירה חדשה באיכות דומה לזו של שכונת הלול החדשה, יצטרכו לשלם יותר מ-500 אלף ש"ח לרמ"י, תשלום ראשון, ולהוסיף יותר מ-4500 ש"ח כל חודש במשך שלושים השנים הבאות. בחלופה של הסדרי דזור, הוא יוכל להשקיע את 500 אלף השקלים באמצעות יועץ מקצועי, ומדי חודש להוסיף לאותה השקעה כ-2000 ש"ח - שזה ההפרש בין שכ"ד מקסימאלי בהסדרי דזור שהוא כ-2500 ש"ח, לבין יותר מ-4500 ש"ח משכנתא. הסכום שיצטבר להורשה אחרי אותם שלושים שנה צפוי להיות נכבד ביותר, וסביר שיהיו חברים שיעדיפו את האופציה הזאת, שאינה דורשת לקיחת משכנתא והתחייבות מול הבנק. היא לא תשאיר בידיהם דירה להורשה, אך תשאיר להם ולורשיהם חיסכון מכובד ביותר ותהיה הרבה יותר נוחה למהלך החיים השוטף. מידע בדוק בעניין זה חייב להיות בידי החברים לפני שמחליטים.

דוגמה נוספת, חברים שנפטרו אחרי 2014 יורשיהם שלא גרים ביגור זכאים לדירה מיגור. יש ברשת תחלופה מבלבלת ביותר של המשמעויות של עובדה זאת לגבי התור לבנייה ועוד. לא הוגן לדרוש מהחברים להצביע לפני שמבהירים

את המשמעויות.

עוד סוגיה, מלבד התשלום של דמי היוון לקרקע, נניח 99 אלף ש"ח חברים ותיקים, או 400 אלף ש"ח חברים חדשים (שהתקבלו אחרי 2007), יהיה צורך לשלם עבור פרצלציה והעברת התשתיות. מדובר במיליונים רבים. למה לא לתת הערכה מספרית וציון המקור ממנו ישולם (מיסים)?

צריך היה להחליט על רשימת נושאים שאותם החברים חייבים לדעת לפני שמצביעים, ולספק את המידע הרלוונטי, בכתב. אפילו לא הוגדר על ידי הצוות מה סוג המידע שצריך להגיע לחברים.

עמית שילה: אנחנו עוסקים בזה שנתיים. אף אחד לא הפריע להנגיש מידע, למה זה עולה עכשיו? על הכול דיברנו. אנחנו בקו הגמר. להגיד שאין מספיק מידע, נראה לי לא תקין.

יואב שמשי: במקום להיכנס לסחרור הצבעות סביב דחייה והאם להצביע ועל מה. מי שמרגיש שאין מידע או שאנחנו לא מוכנים שפשוט יצביע "נגד", או שצוות הסדרי דזור יביא הצעת נגד, והציבור יצביע זו או זו.

גבי קדוש: חוזרת הטענה שנבחר צוות שיוך לפני שנתיים. אבל זה לא היה צוות לשיוך, אלא צוות לבדיקת החלופות. אולי פעולתו לא היתה מספיק שקופה ונהירה לציבור והתוצאה היא שאנחנו נדרשים להחליט על "עקרונות" בלי שיש לנו את המידע. בדיון על השינוי ערכנו רשימת ערכי ליבה, שתורגמה לכסף, וכל משפחה ידעה לאן היא הולכת. אנחנו היום כקהילה מסבסדים 75 אחוז מהוצאות החינוך וזה דבר מבורך. ואנו כקהילה משלמים בניית תשתיות לבנייה חדשה, כדי שהמעבר יהיה חלק ככל האפשר. שלוש שנים אחרי השינוי אנחנו עדיין חברה בריאה. אני מבין שיש אי הסכמה בין הצוותים לגבי נתוני הבסיס, וקשה מאוד לייצר נייר אובייקטיבי המשווה בין החלופות, אבל הציבור חייב לקבל נייר כזה. אין מנוס מהחובה של שני הצוותים לשבת יחד ולהכין את הנייר הזה. אי אפשר להסתמך רק על הנתונים של המשרד הכלכלי, אלא יש להיעזר בגופים ואישים בתנועה שצברו ניסיון בתחום הזה. תומך בהצעה של מיכאל דור, לעכב את ההחלטה ב-4 חודשים עד להגשת המידע לציבור.

אבשלום שוחר: מתגבש כאן מהלך של שיוך, שיפגע ביגור פגיעה אנושית, ומוביל ליגור שהיא לא יגור שאנחנו רוצים. החשש שלי שליגור יבוא להתגורר אנשים שהם בכלל לא חברים. זה מה שקורה במושבים, שמשקים נקנים, ובניגוד לחוקי המושב, על ידי אנשים שאינם חברים. שום ניסיון של הקהילה לעמוד בפרץ לא יעמוד בפני פסקי דין של בית המשפט. זאת אחת הבעיות הקשות במושבים, למרות שהתקנון לציידים. חסרה הגדרה של מה המטרה שלנו בשיוך. מאיפה בא העניין הזה של "זכות הורשה"? אין לנו את המשאבים לזה. הצלחנו בשיניים לייצר פנסיה מכובדת, יותר מזה אין לנו. את הקצת שיש לנו צריך להשקיע בחיים

כשהמספרים מולי. אני רוצה טבלה עם שני טורים, אחד לכל חלופה, שנראה ונחליט. טבלה כזאת יחד עם לוח זמנים מדויק לדיון ציבורי וקבלת החלטות יאפשר לכולנו להצביע בבטחון גדול יותר.

הדס ילין: אלון סוף סוף הביא אותנו לדבר על הנושא. עם זאת, לפני הכול צריך לזכור, שמעבר לכל האמוציות, **כולנו אנשים טובים שרוצים בטוב אחד בשביל השני.**

עוד לא התחלנו את ההליך, ואנחנו כבר במצב לא טוב קהילתית. עוד לא התחלנו לרוץ לבתי משפט, אין לנו מושג מה זה לריב על הפרצלציה ועל טבלות האיזונים, אבל זה כבר מרגיש לא טוב. התהליך חייב להיות כמה חברי שאפשר. נעצור ננשום ונעשה את זה פחות לעומתי ויותר חברי.

הדילמה אכזרית. חשובה לי מאוד ההורשה, אבל זה עומד מול קליטת בנים. קיבוצים שכבר סיימו את ההליך וכאילו הרע מכול מאחוריהם, עומדים היום במצב שאינם יכולים לקלוט את ילדיהם.

אי אפשר לברוח מהדילמות ומהמחירים הכרוכים במהלך הזה, אבל גם לא צריך להיכנס לפאניקה ולחרדות. ניקח אוויר, ננשום, נסתכל על הפלוסים והמינוסים, וננסה לקבל החלטה כמה שיותר רציונאלית ואובייקטיבית.

שלמה מורן: מצטרף למי שהודה לאלון על הכנות והישירות. אבל הדילמה האכזרית שהציג יכולה להיות מוצגת בדרך הפוכה. על פי ההגיון שלו, אם היינו יכולים לתת לכל חבר סכום להורשה בלי שיוך, הוא היה אומר "תורישו ואל תשייכו", כי אם אפשר להוריש בלי שיוך, אפשר למנוע את כל הקשיים שהיטיב אלון לתאר! לקיבוצים חדלי פירעון אין דילמה, אצלם השיוך הוא האופציה היחידה, כי זו הדרך היחידה להבטיח הורשה. יגור לא שם. יש לה הרבה להפסיד אם תחליט על שיוך. ליגור יש הרבה מה להפסיד. ההצעה שלנו אומרת שאפשר לוותר על השיוך ועדיין להוריש, גם אם ההורשה לא תהיה בגובה מחיר הבית. שתי החלופות יטילו עומס גדול על הקופה הציבורית. עדיף להשקיע את כספי השיוך הגבוהים להורשה.

יואב שמשי: אני מתנגד לקרקס של הצבעות והצעות לסדר. אפשר להסכים על תאריך 2-3 שבועות מהיום, בתנאי שתקום הצעה נגדית, שתעמוד להצבעה מול הצעת השיוך. ישבנו עם 150-200 חברים, כל מי שביקש. נשב עם כולם. נשמח גם לקבל ולבצע הצעות, כיצד ניתן להגיע וליידע עוד אנשים, כדי שידעו יותר ויבינו יותר. לא נכון, כמו שדב ציין, שעשינו רק חישוב כלכלי. אנו פונים לצוות הסדרי הדיון, לנסח את ההצעה שלו בקיצור ובפשטות, בהקדם. אין מה לפחד מהחברים ולא מהקלפי. נכבד את עצמנו ונביא את הנושא להצבעה.

עמית שילה: ועדת אסיפה נוטה לקבל את הצעת אהוד לדחות את ההצבעה ל-20.10.

הדיון יימשך.

ובשירותים ולא לייבש הכול כדי להוריש לנכדים (הבנים בוודאי לא יהנו מזה). אין לנו יכולת לתת הורשה, כי לא הרווחנו את זה. בקושי הרווחנו את הפנסיה. מסכים עם שלמה מורן שחסר מידע לחברים לקבלת החלטה.

אלון חגי: לב הדיון מוחמץ כאן. לב הדיון הוא ערכי ולא פרטים כאלה ואחרים. מדובר במהלך דרמטי, המשך של מהלך קודם של שינוי אורחות חיים. המהלך שמטרתו לנצל את ההזדמנות היחידה להעניק לחבר נכס באופן אישי, שונה מהותית ומנוגד לקיבוץ הישן. חשבתי שאנחנו רוצים לשמור כמה מרכיבים בסיסיים מהעולם הישן, שאין במקומות אחרים כמו ערבות הדדית, תוך כדי ההשתלבות בעולם העכשווי, ועדיין לא פסול בעיני שאקבל מזה משהו באופן אישי. בניגוד לאבשלום, אני כן חושב שהרווחתי את קניין הדירה. זה מה שאנשים עושים בעולם, עובדים כל חייהם ורוכשים בעלות על נכס. עשיתי את ההליך הזה בארבעה קיבוצים. זה מסובך מאוד וקשה מאוד. המחיר שאנחנו בתור קהילה נשלם הוא כואב, ובוזא אני מסכים עם הדס. אבל אני יודע שאפשר להתמודד איתו. קיבוצים שסיימו את ההליך חזרו להיות מקומות שאנשים חברים אחד של השני, מחלימים, אבל יש לזה מחיר. אנחנו, שגרים ונמשיך להתגורר באותו הבית, לא נרוויח דבר, אז למה שנמאס על עצמנו את חיי השכנות והחברות בשביל הורשה לנכדים? הדס צודקת בזה, ועדיין אצביע בעד השיוך, כי אני רוצה להוריש לנכדים. בשביל זה עבדתי כל חיי. התהליך לא מפלצתי כמו שמתארים כאן, אבל זה פתיר. הקיבוץ נשאר על כנו ויישאר די לכולנו, גם אחרי שבני ובנות אלה שנפטרו אחרי 2014 יקבלו (בצדק!) את חלקם.

יש פתרונות לנושא הבנים, האיזונים, התשתיות, וכל המכשולים בדרך, אבל המחירים גדולים וכואבים. השאלה שכל אחד צריך לשאול את עצמו, האם חשובה לו הירושה עד כדי כך. גם אם נחליט שכן, זאת רק ההתחלה ועוד יהיו המון מכשולים ומשברים והחלטות קשות שנצטרך לקבל. בדיעבד, כמעט כולם אומרים שהיה שווה. עדיין, כל ההתנגדויות מכובדות וראויות בעיני. כואב לי שהבת שלי הלכה לגור בקיבוץ אחר, כיוון שהחליט על שיוך ויגור לא. בסוף זאת שאלה אתית - כמה חשוב לי להוריש לנכדי. אפשר לקחת עוד כמה שבועות להסבר ויידוע, אבל הזמן עובד לרעתנו ומי שרצה ללמוד ולדעת קיבל את ההזדמנות. אני ממליץ בלב שבור להצביע בעד שיוך.

דב ישורון: אני מקבל את מרבית הדברים של אלון. עם זאת, ההחלטה של צוות השיוך היתה כלכלית. אנחנו, שלא נחשפנו לנתונים, אם לא נקבל אותם לא נוכל להסביר לילדינו ולנכדינו מה קרה כאן. זה עשוי להיראות נלעג ולא רציני. לדוגמה, נניח שהדירה שלי שווה 1.5 מיליון ש"ח יבואו הנכדים למכור ויצטרכו לשלם 350 אלף ש"ח לרמ"י, 350 אלף ש"ח לאיזון דיון ו-350 אלף ש"ח לנפטרים, ובסוף יצא להם פחות ממה שהתחייבנו בשינוי שזה חצי מיליון. אנחנו חייבים לדעת שזה נכון. אני לא חושב שזה המצב, ממש לא, אבל אני רוצה להגיד את זה בביטחון

הייחודיות של שיוך הדירות, ומה לא מבינים בקשר לצד הכלכלי שלו (רשימה שנייה)

אהוד ס"ט

יש בנושא זה הבדלים מסויימים בין שתי החלופות של "השיוך": "החלופה הישירה/קניינית" ו"חלופת האגודה", שלא ניכנס אליהן כאן משיקולי זמן ומקום. מה שחשוב רק לדעת בשלב זה הוא, כי באופן כללי, התשלום הנדרש על ידי רמ"י נע בין 10% ל-33% מערך הקרקע, עם אפשרויות שונות של דחיית תשלומים, לפי ותק החברים.

אם גם, לצורך הדיון נתייחס לאפשרות הקיצונית לחומרה, הרי שלרכוש את המגרש בשליש מערכו בשוק, זו השקעה עם תשואה יוצאת מן הכלל של 200%! וזאת, כאשר תשואה נורמלית בשוק נעה בין 5% ל-10%.

אם נוסיף לכך את היתרונות של דחיה אפשרית של חלק מן התשלומים, או הנחות נוספות הניתנות במסגרת "חלופת האגודה", נוכל להגיע לתשואה של פי ארבעה או פי חמישה מכך.

במונחים כלכליים זהו "ערך המתנה", שאנחנו מקבלים מרמ"י בתהליך ה"שיוך" ביחס למחיר של הקרקע. ואם אנחנו מדברים על דירה קיימת ובנויה, התשואה והכדאיות קופצים עוד פי כמה וכמה!

זוהי, אכן, הזדמנות בלתי חוזרת, שאם נחמיץ אותה, אנחנו עלולים להצטער קשות בעתיד.

ב. אפשרויות המימון והמימוש של ערך הדירות

שאלה נוספת שנשאלת לעתים קרובות על ידי חברים, היא: "בסדר, אפילו אם אני מבין את החשיבות והכדאיות של 'השיוך', מאין אקח כסף לשלם את ההוצאות הכרוכות בו?".

גם כאן התשובה היא פשוטה: "השיוך" עצמו - ליתר דיוק, הבעלות על הדירה - יוצר את אפשרות המימון שלו.

בניגוד למצב שבו אין לך נכס, ואתה נזדקק לערב חישובי, הרי שאם אתה הבעלים של הנכס, הנכס עצמו משמש כערבון וכביטחון. במצב כזה, קרוב לוודאי שכל בנק או מוסד פיננסי ישמח לתת לך הלוואה לזמן ארוך, או משכנתה, היכולות לשמש אותך למימון ההוצאות הכרוכות ברכישת הנכס.

נכון, בסופו של דבר, גם הלוואה - נוחה ופרוסה ככל שתהיה - צריך לשלם. אבל התמורה הגבוהה של הבעלות על הנכס, מצדיקה זאת, ויותר.

בדיוק לכך התכוונו ברשימה הקודמת, כאשר אמרנו שתהליך "השיוך" יוצר למעשה יותר כסף, מאשר הוא צורך.

מהי "הצפת ערך" ואיך היא קשורה לשיוך הדירות? כיצד הופכים באמצעותה את הנכס לכסף שיכסה את כל הוצאות "השיוך", והרבה יותר? כיצד זה מתבטא בשני הערכים החשובים - "ביטחון כלכלי" ו"זכויות הורשה" לחברים? ומדוע יש היום "חלון הזדמנויות" נדיר, שעלול להיסגר?

ברשימה הקודמת (דפי יגור, 27.9.21) בחנו את המישור החברתי אידיאולוגי של שיוך הדירות ("השיוך"), והראינו כי אין כל קשר בין ביצוע "השיוך", לבין איום על קיומו העתידי של הקיבוץ. הרשימה הנוכחית תעסוק במנגנונים הכלכליים של "השיוך", ובמנופים הכספיים מרחיקי הלכת שהם מאפשרים.

א. "הצפת ערך" - מהי?

1) במפגשים שהתקיימו בנושא "השיוך", העלו חברים טענה כנגד "השיוך", האומרת: "אנחנו לא רוצים בעלות על דירה, אנחנו רוצים (במקום זאת) כסף".

התשובה היא: כי אין כל סתירה בין השניים. היפוכו של דבר, דווקא הבעלות על הדירה יוצרת יותר כסף! והמפתח לכך הוא: "הצפת הערך" של הדירות בקיבוץ.

במסגרת קיבוץ שאין בו "שיוך", החברים יכולים להשתמש בדירות, אבל משום מגבלות חוקיות הקשורות ברשות מקרקעי ישראל (רמ"י), הם לא יכולים לממש אותן לצרכים נוספים, כגון - ביטחון כלכלי או הורשה. במילים אחרות, לדירות יש "ערך רדום", אולם הערך הכלכלי הגלוי והמלא שלהן - הערך הכספי - הוא, למעשה, אפס.

וכאן נכנסת לתמונה "הצפת הערך" ההופכת את "הערך הרדום" של הדירות, לערך כלכלי גלוי. הגורם לכך הוא, שכאשר רמ"י מעבירה את הבעלות על הדירה לחברים בקיבוץ, הדירה הופכת ל"סחירה", ובכך - מקבלת את מחיר השוק.

נניח למען הפשטות, כי הערך הכספי של מגרש ביגור הוא מיליון ש"ח, ומחיר השוק הממוצע של דירה בנויה ביגור (כולל ערך הקרקע) הוא שני מיליון ש"ח. ואז "במחיר עט" בודד של חתימת רמ"י על הסכם "השיוך" קופץ מחיר דירה ביגור מאפס לשני מיליון ש"ח!

ואני שואל: מדוע להשאיר ערך גדול זה "רדום" במעבה קירות הביטון? מדוע לא "להעיר" ולגלות אותו ולחלק אותו לחברים? מה עוד שבעבודתם ועמלם של חברי יגור נבנו הבתים הללו.

2) מה שעוד מגביר את הכדאיות של "השיוך" היא ההנחה הגדולה שרמ"י נותנת לנו על ערך הקרקע.

ג. השפעת "השיוך" על הביטחון הכלכלי של החברים ועל זכויות ההורשה

1) הביטחון הכלכלי

א) עצם הבעלות על נכס בשווי, נאמר, של שני מיליון ש"ח, מעניקה לנו **"ביטחון ליום סגריר"**. נכון, יגור היום הינו קיבוץ איתן מבחינה כלכלית. זאת, במובן זה שבעתיד הנראה לעין, אין חשש לשרידותו. עם זאת, אנחנו אף פעם לא יודעים מה צופן לנו העתיד, וטוב שיש לך "רשת ביטחון" משלך, המבוססת על נכס יקר ערך.

ב) אפשרות נוספת להעלאת **רמת החיים** דווקא, נקראת **"משכנתה הפוכה"**.

בניגוד למה שחושבים לעתים, המימוש של הנכס - גם דירה שגרים בה - לא חייב להידחות עד לסוף החיים. כאשר אתה בעלים של נכס בעל ערך, אתה יכול להעלות את רמת החיים שלך גם בעודך גר בדירה.

בבנקים ובמוסדות פיננסיים רבים קיימת מסגרת הנקראת **"משכנתה הפוכה"**. במקום **לשלם כסף** עבור רכישת הנכס, אתה יכול **לקבל כסף**, תמורת חלק מן הבעלות עליו.

כך, למשל, ניתן במסגרת זו לקבל, סכום חודשי קבוע, נאמר - 2,000 או 3,000 ש"ח, תמורת ויתור חלקי (באופן יחסי) על ערך הנכס - הדירה.

בצורה כזו, אמנם, יישאר לנו פחות ערך **להוריש בעתיד**, אבל נוכל, אם נבחר בכך, **להעלות את רמת חיינו ואת איכות חיינו, בהווה**.

2) זכויות הורשה

היכולת להוריש לילדינו דירה משמעותית בשווי של כשני מיליון ש"ח, ואולי אף יותר, היא **ייחודית לשיוך הדירות**. היא נובעת מ"הצפת הערך" של "הנכסים הרדומים" - הדירות. וזאת, כמעט ללא פגיעה במהלך חיים השוטפים שלנו. זו זכות שנתונה לכל אזרח בישראל, ועד היום היא נמנעה מאיתנו.

בהקשר ל"שיוך", מדברים לא פעם על הרצון שהילדים יגורו לידנו. זה דבר טוב לכשעצמו, אבל דומה שיש בכך הגזמה מסויימת ו"שבטיות" יתר. הילדים, משהתבגרו, הולכים בדרכם שלהם, ולא פעם הם מחליטים על מקום מגוריהם לפי בני/בנות זוגם, לפי מקום עבודתם, או משיקולים אחרים. **מה שחשוב הוא, שאנחנו כהורים, נסייע בידם וניתן להם את "ברכת הדרך"**.

ודומה שאין "ברכת דרך" משמעותית, וסיוע כלכלי מבטיח יותר להמשך דרכם, כמו הורשה משמעותית המתבססת על שיוך הדירות.

ד. "חלון ההזדמנויות"

בניגוד למה שידענו עד לתקופה האחרונה, שרמיי מנסה לפגוע ולהצר את רגלי "השיוך" בקיבוצים (במיוחד את "חלופת האגודה"), מתברר שדווקא לאחרונה (אולי כתוצאה מהשינוי הפוליטי במדינה) חל שינוי בגישתה, ונפתח "חלון הזדמנויות" חדש.

בראיון **שניר מאיר**, מזכ"ל התנועה הקיבוצית, נתן לנחמן גלבוץ, לקראת ראש השנה ("הזמן הירוק", 2.9.21), הוא אומר:

זו הזדמנות לספר **על פריצת דרך משמעותית ביחסים עם רשות מקרקעי ישראל** (רמ"י).

בתקופת המימסד הקודם ברמ"י, בראשות המנכ"ל עדיאל שמרון, הם עשו כל שלאל ידם לעכב את הבנייה אצלנו.

כשינקי קוינט נכנס לתפקיד מנכ"ל רמ"י, קיימנו פגישת הכרות ועבודה. באתי עם מספר בקשות, **ולא רק שקיבלתי ממנו תשובה חיובית לכולן, רמ"י היום מיישמת את כל ההבטחות שלו**.

מדובר בשינוי מובהק במדיניות רמ"י, בהתנהלות ההנהלה המרכזית שלה ובהנחיות למרחבים.

א. הבקשה הראשונה נגעה ל"חלופת האגודה". עכשיו הם רוצים כבר שנציג לוח זמנים לסיום התהליך. זה עובד בשטח. קיבוץ אחר קיבוץ מקבל אישורים, ורצים קדימה.

ב. בקשה שנייה הייתה שהוא יקל גם על "השיוך הקנייני". הסברתי לו שעיכוב "השיוך" מונע את הגידול הדמוגרפי בקיבוצים. הוא הבטיח שזה יטופל, ואכן זה מטופל ורואים את זה בשטח.

ג. בקשה נוספת הייתה ליישם את "הסדר הביניים", ולא להעניש אותנו על עיכוב "השיוך" (בעבר) על ידי רמ"י. הוא אישר גם את זה.

ד. עוד בקשה, שבה קיימת פריצת דרך והיא משמעותית מאוד בעיניי, הייתה בנושא **הבנייה החברתית לחיילים בודדים**.

עד הנה דבקי ניר מאיר. **נראה כמו "ירח דבש" חדש בין רמ"י והתנועה הקיבוצית**.

ה. סיכום

ברשימה זו ובקודמתה ביומן בנושא שיוך הדירות, **בחנו את הדברים ברמת העקרונות בלבד**. לא ירדנו לפרטים המעשיים יותר. עוד יהיה לכך זמן ומקום.

אני מאמין ש"השיוך" הינו צורך השעה, והוא המשך טבעי ונדרש למהלך "שינוי אורחות החיים" ביגור.

במישור החברתי אידיאולוגי הראינו כי "השיוך" לא מהווה איום על קיומו של הקיבוץ, אולי אפילו להיפך - הוא יביא לסיפוק ורווחה לחברים הקיימים, ואולי אף ישמש כמוקד משיכה לחברים נוספים.

במישור הכלכלי הצבענו על **הכדאיות הרבה שלו ועל ההיתכנות הכספית שלו**.

עדיין נשארו בעיות מעשיות לא מעטות הדורשות פיתרון, אבל חשוב שנראה בהן **אתגר, שיש, וניתן להתגבר עליו**, ולא כאל אבן נגף שצריך להתחמק ממנה.

שיהיה בהצלחה לכולנו.

הרהורים על שיוך דירות ביגור

יעקב עציון

ויאפשרו (משפטית ופיזית) את מימוש מהלכי העברת-הבעלות מהכלל אל הפרט.

איזה שיוך דירות יהיה ביגור?

אקדים ואומר שאני, על-אף שאינני מביא הצעה מפורטת, תמכתי ועודני תומך בשיוך הוני - כדרך יותר מעשית וצודקת עבורנו ביגור.

אם אראה שאפשרות כזו כבר איננה על הפרק מבין האפשרויות: שיוך מלא בשיתוף רמ"י או שיוך בדרך האגודה, אתמוך **בהסדר פנימי** (שיוך חוזי), שאף הוא אינו פשוט כלל וכלל, ובכל זאת פחות תלוי בפקיד-רמ"י.

אני פוסל לחלוטין את השיוך המלא על פי רמ"י, שכל כוונתו לאפשר אי-שם בעתיד, קיום מסחר בנדל"ן שלנו.

לדעתי, הפקידים העריצים של רמ"י (יש אומרים שזאת רשעות מקרקעי ישראל) מאוד לא אוהבים בעלות שיתופית בנדל"ן. הפקידים יודעים, שנדל"ן בבעלות של פרטיים זו "סחורה נדל"נית", הניתנת למסחר ביתר קלות.

בדרך זו, בנוסף לתשלום מיסי-מדינה, מתאפשרים רווחים נאים לבנקים - המממנים משכנתאות ועסקאות, וכמובן גם לרמ"י - שתמיד גוזרת קופונים-שמנים בכל עסקה, עכשווית ועתידית.

לפי כניעתם לרוח הקשקשת-המזרחית, מפריעה להם מאוד "ההשתלטות" של הקיבוצים על הקרקעות והנדל"ן שהם משאב-לאומי, שלתפיסתם נועדו להיות עוברים-לסוחר. על-אף דעתם, אנחנו והורינו לא היינו מעולם שודדי קרקעות. אנחנו חוכרים בדין את הנדל"ן שברשותנו ללא כוונת מסחריות.

ובהקשר ליגור:

על ידי פיתוי של חברים, כפרטיים, לזכות ב"רכוש נדל"ני בטוח", ולא להסתמך על המשכיות הקיבוץ, הם גם סוחטים כספים, גם מערערים את החכירה החוקית של הקרקע שברשותנו וגם מבטלים את הבסיס של השוויון והצדק של הקיבוץ.

כיום הם מנסים לפתות אותנו בהפחתת הקנס (זהו התשלום הנדרש להעברת-הבעלות על הנכס... שהוא שלנו!), אם רק נקדים לערוך עסקה. אבל אם לא נמהר "לסגור עניין" על פי שיטתם, יועלה "הקנס", תוקטן ההנחה. כמובן אין בכוונתם להעביר לחשבונותינו (קש-בק) אפילו לא אגורה אחת. (כפי שהמצדדים בשיוך-מלא, טועים לחשוב שבהנחה הזו כולנו "נרוויח").

אני לא אתפלא, אם בהמשך להחלשת הקיבוץ, הם ינסו להעמיק את התערבותם בתוך חצר הקיבוץ. כך יוכלו לגזור קופונים נוספים, בתואנה שזו זכותם כבעלים של הקרקע.

אקדים ואומר: דת ואמונה אינן נזקקות ואף אינן ניתנות להוכחה.

מי שמאמין שמגרש מסומן ביתדות ובגבולות, עם מבנה בבעלותו הפרטית, מבטיחים לו את חופש הפרט ואת עתידו הכלכלי, אכן צודק על פי אמונתו. הוא אינו נזקק להוכחה או לסתירה.

מי שמאמין שיישוב קהילתי משותף, עם תשתית כלכלית המבטיחה לו את כל מרכיבי הערבות ההדדית (כגון: קיום מובטח, חינוך לילדים, בריאות, תרבות והווי), כלומר קיבוץ, דווקא הוא-הוא שמבטיח את עתידו הכלכלי, אף הוא צודק על פי אמונתו.

אם נרצה למדוד איזו מהגישות צודקת יותר, ונשתמש אך ורק במונחים של כמות ההון שנצבר בחשבון הפרטי, אין ספק שגישת השיוך הפרטי - מנצחת ובגדול.

אך אם נבחן ונמדוד את שביעות הרצון מהשותפות הקהילתית, מבלי להשתעבד לרדיפת בצע, הגישה השנייה מנצחת.

לא רק המייחלים לעושר מאמינים ש"אדם קרוב אל כרסו". בעולם התחרותי, רכושנים רבים אפילו סבורים, מן הסתם: "שלי שלי! וגם שלך שלי!"

מבחינת המקובל בעולם המערבי (ועל פי טענת המשייכים דירה ומגרש) רק הרכוש הפרטי וחוקי-המדינה מבטיחים את חופש-הפרט. עם זאת בעלות על דירה איננה תנאי לשמירת חופש הפרט. הרי גם אלה השוכרים חדרי מלון או מגורים-שאינם-בבעלותם, יכולים ליהנות מחופש-פרט רב למדי.

ההיסטוריה של החברה המערבית (ובעיקר זו המודרנית) מלמדת שהערך הרכושני (של צבירת מומן אישי) מאוד-מאוד מתגבר וכבר מאפיל וגובר על ערכים של שוויון, ערבות הדדית, צדק וראיית הזולת.

הציניקנים כבר יודעים ש"אנחנו ממש כמו כולם" ועל-כן הם מאמינים שבמשך הזמן נתנתק מהשיתוף, ונעבור מרצוננו למשהו שיהיה קיבוץ אחר.

הדטרמיניסטים מרחיקים וחושבים שאנחנו מצויים באפיזודה שתחלוף ואפילו מחשבים/מנבאים את מועד הפיכתנו מקיבוץ-כלשהו - לשכונה ביישוב קהילתי כלשהו.

עכשיו כולנו נדרשים לבחור בין שתי האמונות, ואולי למצוא דרך ביניים המשלבת ביניהן. דרך שיש בה גם הסתמכות על משאבי-הקהילה וגם שליטה בנכס פרטי בעל ערך רב.

לשיקולי-הבחירה נכנסים מרכיבים נוספים. כגון: מוסכמות חברתיות, אפשרויות מימון, השגת הסכמה שלטונית, תלות ברמ"י, שוויון וצדק בהקצאת ובחלוקת הנכסים ועוד.

תפיסת השוויון והצדק מחייבת הכנסת גורמים שיבטיחו

העברה של כסף אל בעלות החברים, דהיינו, סכום כסף (אכן מופחת!), המבטא שווי נדל"ן ופירות נכסים.

אולם בנוסף לצבירת הון לחלוקה, השיטה מחייבת המשך ההשקעות של הקיבוץ בבניית דירות נוספות וצבירת סכומים שיידרשו להורשה.

המקורות יהיו: מהשכרות הנדל"ן (מבני-הצריכה בתחומי הקו הכחול של יגור), חלק מרווחי-העסקים שלנו, מהלוואות (שיתנו עסקי-יגור, הבנקים והחברים!), וכמובן גם ובעיקר מגביית שכר-דירה מהחברים.

בשיוך ההוני הדירות אינן נסחרות.

נזכור שבשיוך הוני, סכומי הכסף אינם משולמים לגורמים חיצוניים, אלא לחברים הזכאים. הסכומים גם אינם משולמים חד-פעמית מראש.

ההשוואה בין המתגוררים בטיפוסי-דירה כל כך שונים, נעשית בסכומי-כסף, ללא העברת בעלות על הדירות. הסכומים "מתחשבים" בוותק (שמשמעו: השקעות מצטברות בעמל-החברים למען הקיבוץ) ולא בדירה מסויימת שנמסרה להם בתקופה מקרית.

ברור ששמירת-הזכויות השוויוניות בדיוק, לא תתבטא בהעברת סכומים מקסימליים למרבית החברים, אבל תעשה צדק עם כל חברה וחבר הזכאים ליהנות מהשיוך.

שיוך הוני נותן אפשרות להשוואה נכונה בין יחידים לבין זוגות.

שיוך הוני מאפשר שיוך גם ליורשיהם של חברים זכאים; שנפרדו מאיתנו אחרי היום הקובע.

עלינו לזכור שבכל צורת שיוך יש לשמור על זכויות הורשה. אינני שוכח שנצברו זכויות (למשל ורק לדוגמה) גם ליורשיהם של: שולה ועוזי חגי, רמי ורעיה טלמור, בני שילה, בני עובדיה, מיכה קיגל, נמרוד שימשי, יעל סלע ולעוד רבים-רבים יקרים וטובים, שלצערי כבר אינם איתנו).

לסיכום: לדעתי, הכי חשוב להסכים בינינו, שעלינו לפתור בינינו ובתוכנו את עשיית החלוקה הצודקת ביגור, ולא להיגרר חלילה לערכאות חיצוניות, שתפסוקנה לנו כיצד עלינו להתנהל "בצדק-משפטי".

נזכור שעלינו לשמור בהגיונות על זכויות כל החברים.

כבר היום, לתפיסתם, אנחנו עבריינים המפעילים עסקים בלי רשותם וגובים כספים אסורים על השירותים במוסדות-הציבור שלנו.

אנחנו הרי "מפיקים רווחים" למשל: בחדר האוכל מהסעדה ומכירת ארוחות לחברים. הרי בשלל פעילויות ושירותים לחברים אנחנו גובים תשלום, כגון: בתרבות, במכבסה, במועדון, בכלבו, ברכב, במרכולית, בפעוטונים ובגנים (הפרטיים לכאורה) ועוד... ועוד... אפילו נחשב לעברייני-מס, אם נגבה כסף וננסה להחזיר הוצאות מ"מסלול-יגור"ומאולפני-מדיה פנימיים.

*****

להבנת, גם "בשיוך בלטות ויתדות" פנימי (כלומר הסדר-פנימי לשיוך המבנה והשטח, בהסכם בין הקיבוץ לחבריו), שייעשה כאמור בשיוך פנימי ללא רמ"י, תתעורר בעיה בלתי נפתרת של עשיית "צדק חלוקתי" (סליחה על הביטוי ששאל משפת "הקשקשת המזרחית"). על כן אני מעדיף להימנע גם ממנו. כי:

בשונה מקיבוצים אחרים, אין לנו עודף דירות ריקות המאפשרות חיבורים לצורך השוואת-גודל ולפיצויי איכות.

גם אצלנו, ערך דירה קטנה בבית משותף, שאולי צמודה (במקרה הטוב) למגרשון זעיר, אינו דומה לערך דירה חדשה הגדולה ממנה ב-60% ובנוסף גם צמוד אליה מגרש גדול.

הצורך לשיוך דירות כל-כך שונות בערכן, ידרוש סכומים גדולים להשלמת בנייה ו/או לפיצויים למתגוררים בדירות נחותות.

חלוקת מגרשים לחברים והתאמת-פיצוי על התשתיות שעל גביהם תדרוש השקעות-עתק.

נוסף לכך, "שיוך בלטות" מצמצם מאוד את האפשרויות של הקיבוץ להקצות דיוק לזקקי בריאות וסיעוד ולבתי-אב ייחודיים. כמו כן, מצוקת הדיוק לא תאפשר הקצאה לצרכים קהילתיים (למשל: להמשך קליטת בניס, לאירוח קבוצות וסמינרים, או דיוק לתושב מועדף - כגון רופא ועוד).

* נדרשים סכומים משמעותיים לפיצוי-כספי או לבנייה עבור היורשים.

בכל זאת, למה העדפתי שיוך הוני?

השיוך ההוני, המאפשר עשיית "צדק חלוקתי", משמעותו:

**בית יגור משתתף בצערם של
ורד הלפרן
ובני המשפחה
על מות האם מרים ז"ל**

**בית יגור משתתף בצערם של
יפה זכאר
ובני המשפחה
על מות האב יוסף שורץ ז"ל**

הסדרי קבע לדיור: הדילמה האכזרית בשיוך

צוות הסדרי דיור

קבלת החלטה על שיוך משמעותה "הקפאת מצב" בשוק הדירות ביגור לזמן ארוך. לא מכרזים, לא קליטת בנים, לא מעברים של דירות משפחה או קבע ואף לא בנייה חדשה, עד קבלת הסדר מפורט לשיוך ומתן זכויות ליורשים.

מי שהסתדר, אחלה. מי שלא, מצוקתו תעמיק, ולקיבוץ לא יהיה פיתרון בשבילו.

האם נחזה בקרבות משפטיים עם יורשים ועם חברים או עם הקיבוץ? האם אנו רוצים לשלם את המחיר החברתי הזה?

לזאת יש להוסיף כי, לפי עמדת רמ"י בתי אב שהיו חברים ביום הקובע (מרץ 2007) זכאים לנכס לשיוך או חלף כספי בגין חברותם. נכון שעמדת התנועה מנוגדת לכך, וטוענת שהיום הקובע הפנימי של הקיבוץ הוא המגדיר מי זכאי לנכס/שווה כסף ומי לא. יחד עם כך, הנושא לא הובא להכרעה משפטית, ויש פה סיכון לא מבוטל ליגור. וגם אם היום הקובע של המנהל לא יתפוס, עדיין יש יום קובע ליגור (1.5.2014). גם ליורשים של חברים שהלכו לעולמם ממועד זה, נצטרך לספק דירות/מגרשים (36 בתי אב שזכאים לדירה/פיצוי כספי). **כבר היום יש 14 בתי אב ביגור, אשר נקלטו החל מספטמבר 2018, אשר נמצאים מחוץ למגרשים/דירות בחלקת המגורים ויצטרכו לשלם 91% על הקרקע (בהנחה שערך הקרקע שווה מיליון ש"ח תעשו את החשבון לבד...).**

כמובן שכל נקלט חדש שאין לו בן/בת זוג, חברים ותיקים יותר, נמצאים בקטגוריה הזאת.

אז יבואו תומכי השיוך ויגידו, למה שלא נגדיל את "חלקת המגורים" מ-585 ל-691 דירות/מגרשים מוטבים. אבל לצורך זה **על החברים הוותיקים לוותר על זכויות בנייה קיימות ועתידיות** וזה עוד לא קרה כמוכן. בנוסף ידוע שלאחר השיוך מחירי הקרקע עולים.

אנו סבורים שטרם מוצה תהליך החשיבה על הסדרים פנימיים במקום שיוך, ולכן לא נכון לרוץ בעת הזו ולהצביע שיוך.

ברשימה הקודמת כתבנו על המשמעות האסטרטגית של בחירה בשיוך ביגור. ברשימה הזאת ננסה לפרוט את המשמעות לתחומי החיים השונים והשפעתם על בתי האב ביגור.

קליטת בנים. כאמור, השיוך מציב דילמה חריפה בין קליטת דור ההמשך של בנינו לחברות בקיבוץ לבין קבלת נכס להורשה לכל בית אב. בחירה בשיוך בהכרח תביא לעלייה משמעותית בעלות הקליטה לבנים שירצו לחזור ולהקים את משפחתם בקיבוץ. דמי הקליטה יהיו צמודים לערך הבתים שיימכרו (2-3 מיליון ש"ח, כפי שפורסם על ידי צוות השיוך לא מכבר).

חשוב להבין שערך הבתים הופך מיידית לעלות הקליטה של בנינו. עלות זו עלולה לעבור להורים שירצו לסייע לילדיהם בקליטה לקיבוץ. האם יהיה להם כסף? האם רק עשירים יוכלו לשוב ולגור פה? האם נוכל לראות חברה רב-דורית מתקיימת ביגור לאחר השיוך? סביר להניח שלא. וזה בלי להזכיר את פערי הדיור בין מי שידו משגת לבין אלה שפחות.

זאת ועוד כאשר ייגמרו מכסת יח"ד ביגור (700 לפי תמ"א 35) מי שירצה לא יוכל להיקלט ביגור, אלא על בסיס דירות שיועברו בירושה. סוגייה זו צריכה להטריד בעיקר הורים לבנים במסלול בנים או כאלה שמסיימים י"ב/צבא.

מדוע עלינו לשלם למדינה, עשרות מיליוני שקלים על מה שהוא שלנו ומה שבנינו בעמל כפינו ובכספינו לאורך השנים. אולי יש פה הטבה לטווח הרחוק, וגם זה לא בטוח, הרי נידרש לשלם על הקרקע, על תכנון, ליווי משפטי, על תהליך מגרוש, על הסטת התשתיות, על פיצוי יורשים, על בנייה חדשה או שיפוצים. הוצאות שיגולגלו לקופה הציבורית או לכל בית אב. שלא לדבר על **הסדר איזונים פנימי שעלול לגבות מחיר חברתי כבד מהקהילה.** אך לטווח הקרוב, מי שלא יהיה בידו להשיג את המימון, מה יעשה? האם יצטרך למשכן את עתידו? עבור הורשה של בלוקים, לנכדיו שעשויים לשלם תשלומים נוספים על הנכס? כבר עדיף לחסוך את התשלום למדינה ולשמור אותו לילדיך או ליהנות ממנו בחיך.

ליניר בן דור תודה על השירות המהיר והיעיל בכל זמן.

דינה אבני

את המגבת ואת בגדי הערב על הון, ואת בגדי הבוקר הנחתי על הספסל הרטוב.

עכשיו צריך לחפש כפכפים. הרצפה רטובה וחלקלקה ואני ערום ויחף מסתובב בין גופים ערומים, מנסה למצוא זוג כפכפים. לפעמים לא מצאתי, והלכתי יחף לחדר הרחצה, שבו היו שני טורים של טושים שביניהם מחיצות שיש.

כפכפי העץ היו המצרך המבוקש מספר אחד במקלחת, ומספרים שהנגרים מביאים איתם כפכפים פרטיים מוסתרים במגבת, שזה אמנם ממש לא שוויוני, אבל "מי שקרוב לצלחת"...

המקלחת החמה הייתה המוסד הציבורי השני בחשיבותו אחרי חדר האוכל. בחדר האוכל התנהלו שיחות וערבי תרבות ונוהלו אסיפות הקיבוץ, ובמקלחת התנהל פרלמנט של מטה, סיפורי רכילות מפולפלים ללא צנזורה, בדיחות גסות בשפת ביבים או ביידיש, על ההוא שיש לו... ועל זה שחסר לו... ועוד "חדשות" מ"החצר". מה שנאמר במקלחת היה האמת העירומה והאמינה יותר מהאינפורמציה המצונזרת באסיפה הכללית.

יום שישי אחרי ארוחת הצהרים היה "היום" שבו יכולנו לחוות את צביונו האמיתי של הקיבוץ במערומיו. זה סיומו של שבוע העבודה, שנחגג בצפיפות של גוף נוגע בגוף תוך חיפוש כפכפים ותור למקום על הספסלים.

בשבילי זה היה מפגש ראשון עם יגור הגברית האוטנטית, ללא התואר, השם והתפקיד של "החברים". ההלצות וה"סודות" סופרו לרוב ביידיש. ובכל זאת "ההשכלה" שרכשנו ב"מקלחת החמה" השלימה והרחיבה את ידיעותינו על חיי החברה שבה גדלנו.

היום נשאר רק המיתוס, והבניין הישן שבו שכנה המקלחת.

זכרונותי מהמקלחת החמה יתם ורדי

לאחרונה התווסף מבנה המקלחת החמה למסלול יגור.

כשהגענו לכיתה ט' עברנו לגור מבית הילדים "בכרם" לשכונת הצריפים שבשדרת האזדרכת. זה היה שלב חשוב בתהליך ההתבגרות של בני יגור. עברנו לאכול ב"חדר האוכל הגדול" ולהתקלח במקלחת החמה.

ברחבי יגור היו שתי "מקלחות מים קרים" ומקלחת אחת של מים חמים היא "המקלחת החמה".

הייתי עוטר את "בגדי הערב" במגבת וצועד לאורכה של יגור עד המקלחת. בצעד מהוסס עברתי את הכניסה, מולי היה חדר הגילוח שבו עמדו "חברים", חציים ערומים ורק מגבת כרוכה סביב מותניהם, פניהם מוקצפים בלבן והם מתגלחים במכוונות גילוח. מימיני היה אולם ההלבשה (וההתפשטות). כשנכנסתי אליו, ערפל אדים כיסה את האולם וטיפות קרות טפטפו מהתקרה. מצאתי מקום פנוי על אחד הספסלים, הוא היה רטוב. תליתי

”אחות מביאה היבט רחב ומקיף יותר של המטופל”

ראיון עם תמר יזרעאלי-חסון, אחות במרפאת יגור רוחלה סגל

תמר!
רגע, לפני שנפרדים זה הזמן לומר לך תודה על כל מה שנתת. יציאה לגמלאות היא שינוי. בכל שינוי יש משהו טרי ומרענן. יש בו תקוות ויש גם חששות. אבל תמיד יש בו התחלה חדשה, כמו שכותבת לאה נאור:
”כשהדרך נגמרת מתחיל איזה שביל. / כשהלילה עובר מתחיל בוקר חדש... כי / סוף זה תמיד התחלה של משהו אחר...” כמו שאת אוהבת. מאחלים לך הרבה בריאות והצלחה בכל מה שתעשי. ושתזכי להגשים חלומות ישנים וחדשים.

כיגור האתגרים העומדים לפני הצוות הרפואי גדולים ומגוונים.

לשאלתי מה היא הכי אוהבת ביגור, היא אומרת: ”את התלהבות בני המקום מהר הכרמל. כל כך הרבה שנים אתם חיים ליד הכרמל והוא עדיין מעורר בכם התלהבות ואהבה”.

ומה את הכי שונאת בלי שום קשר ליגור?

”תמהיל של חוסר סבלנות ואדנות”, היא עונה (את זה מכיר כל אדם שעובד בשירות הציבור בלי שום קשר לקיבוץ).

בהשקפתה על מקצוע האחות, היא דוגלת בדרך המוגדרת על ידה כ”טיפול סיעודי רחב” (פליאוטיבי).

למה את מתכוונת כשאת אומרת: טיפול סיעודי רחב?

זו גישה טיפולית כוללת, הנקראת בגירגון המקצועי טיפול פליאטיבי, הרואה את האדם כהוויה שלמה. מטרתה לשפר את איכות חייו, להקל את סבלו וכאבו. הטיפול הזה משלב גם היבטים נפשיים ורוחניים. זה נכון לילדים ולמבוגרים כאחד. ”בעיניים שלי”, היא אומרת, ”זה חלק אינטגרלי מעבודת האחות. האחיות צריכות לקבל את התמונה הרחבה ביותר בבואן לטפל באדם הזקוק לעזרה. הקהילה בקיבוץ מאפשרת לי לממש את השקפתי כאחות. זו הסיבה שלי”, היא מוסיפה, ”להמשיך להיות אחות בקהילה הקיבוצית. כי חברה כזאת, מעצם טבעה והמחויבות שלה כלפי חברה, מאפשרת להקיף את האדם בתמיכה והכלה, שהוא כל כך זקוק לה בימים שהוא נחלש. היתרון של

”ניסיתי להביא ליגור את השקפת העולם האישית שלי בעבודתי כאחות”, אומרת תמר, ”הרופאים והרופאות עוסקים בריפוי. האחים והאחיות תפקידם לתת תמונה רחבה ומקיפה, ושילוב של כל מה שתורם לתמיכה בריפוי. זה כולל את החלק הפיזי, הנפשי, הסוציאלי ותמיכת הקהילה”.

תמר, בעוד ימים אחדים יוצאת לגמלאות. זו השעה וגם הזמן לערוך סיכום ביניים על עבודתה במרפאת יגור. יום הכיפורים מאחורינו, אבל השיחה בינינו אינה חשבון נפש או הכאה על חטא שלא חטאנו, אלא יותר עוסקת בתובנות שלה על תפקיד האחות בחברה הקיבוצית בכלל וביגור בפרט.

במשך ארבע השנים האחרונות, יום יום בסביבות השעה שבע בבוקר, היא פוסעת לכיוון המרפאה. אף פעם אינה ממחרת ומעט פעמים מאחרת. בכניסתה למרפאה, שקט ורגוע בדרך כלל. לכל יום יש את הרוטינה הקבועה שלו. ימים של בדיקות דם, שתן וכד’, פגישות עם הצוות הרפואי, עם חברים חולים ובריאים, מקשיבה לשאלות וגם לטענות, מייצעת וחובשת את המקומות המדממים. נוסעת בקלאב-קאר לביקורים בבתי המתקשים לבוא למרפאה, עוקבת אחרי תוצאות הבדיקות וההחלמה של לקוחותיה, מתקשרת עם המשפחות, מלווה את החברים הבודדים, המזדקנים ובאמצע, יש לעיתים קרואות דחופות המשנות את סדר יומה. כאחות בקהילה היא שותפה לשמחות ואבל של חברי יגור. היא שהתרגלנו לדמותה, לחיוכה, לקולה השקט והמרגיע, בסוף החודש מסיימת את עבודתה ומתחילה שלב חדש בחייה.

היא נולדה בקיבוץ גבת, נצר למשפחה ממייסדי הקיבוץ. את ילדותה ונעוריה עברה כבת קיבוץ בחברת בני גילה. בצבא שירתה בשריון כקצינת חי”ן ות”ש. לאחר סיום שירותה הצבאי החליטה ללמוד מקצוע שיפרנס אותה, ובחרה להיות אחות. בשנת 1985 סיימה לימודי סיעוד לתואר ראשון באוניברסיטה בירושלים, בהדסה עין-כרם. לאחר מכן, קיוותה להמשיך וללמוד לתואר שני ואפילו מעבר לזה, אבל תוכניותיה השתנו והיא עברה לקיבוץ גבעת חיים בעקבות עבודתו של בעלה. ליגור הגיעה לראשונה בשנת 1998, אבל בעקבות הרחבת משפחתה ולידת בנה הרביעי בחרה לעבוד בחצי משרה כאחות בטיפת חלב בטבעון. מדי פעם נקראה להצטרף לצוות האחיות ביגור כמשלימה את הצוות, שחסר את אחת העובדות, בגלל חופש או סיבות אחרות. בהמשך, החלה לעבוד ביגור כאחות של טיפת חלב בחצי משרה. בשנת 2017 החלה לעבוד במרפאה שלנו במשרה מלאה כמנהלת הסיעוד ואחות אחראית במרפאה. בקיבוץ רב-גילי

העבודה המערכתית, שזה יעיל יותר, חכם יותר, מאפשר דיאלוג או רב-שיח פתוח יותר, בחינה של המצב מזוויות שונות ומוביל לתוצאות טובות יותר".

זו גישה חדשה. בעבר בני המשפחה היו פחות מעורבים בכל הקשור לטיפול הרפואי.

נכון. אבל כיום מוכח מעבר לכל ספק, כי שום אחות או רופא אינם תחליף לבני המשפחה. יש שאלות ויש דברים שאת התשובות להם יכולים לקבל רק בעזרת המשפחות. הטיפול הפליאטיבי דוגל בדרך האומרת להשאיר את האדם החולה בסביבתו הטבעית והמוכרת, מוקף במטפלים\ות מוכרים לו. מצב זה מקל על התקשורת עם המטופל ומקל על שיתוף הפעולה איתו.

מבחינה מעשית, מה פירוש השיטה הזאת?

בקיבוץ בכלל, זה כולל קשת רחבה של קשרים עם המטופל, משפחתו, ועדות בריאות, רווחה והקהילה. הדרך שלנו היא לאתר ולעזור בבעיות יומיומיות כמו קשיים בשינה, בתזונה, בבדידות ובמשברים כמו בעת פרידה מאנשים קרובים, התאלמנות וכד'. מארג שלם של שיתוף פעולה בין גורמים שונים בקיבוץ, שתכליתה היא תמיכה וסעד לחולים ובני משפחותיהם.

הדברים השתנו בעידן ההפרטה?

אני רוצה לציין לטובה, שגם לאחר השינוי והמעבר לקיבוץ חדש, עדיין התמיכה באנשים בקהילה היא "בילד אין" באופן הטיפול של הגורמים הרפואיים והסוציאליים ביגור. עדיין רואים אחד את השני ויש מערכת של עזרה וערבות הדדית פעילה ומחוייבת.

את מציגה עולם אידיאלי.

את צודקת (היא מחייכת) יש מקום לשיפור בהרבה מקרים. אנחנו בסך הכול בני אדם וחיים תחת אילוצים שונים, שלא תמיד כפופים לעולם הרפואה. אבל אני חייבת לציין, כי בעבודת צוות צחי"י ראיתי את שיתוף הפעולה המערכתית במיטבו. זה לא דבר מובן מאליו. שיתוף הפעולה הזה איפשר לכולנו להמשיך את החיים בכפוף להוראות, גם בעידן בו התקבלו הוראות מהיום למחר, שחייבו שינוי בשיגרת החיים הפרטית והקהילתית כמעט יומיום. אם את זוכרת, בהתחלה אנשים לא יצאו מהבתים. לא באו למרפאה כי פחדו. הייתה הרגשה של חוסר ודאות. חוסר המידע על המחלה, הבידודים של ילדים ומשפחות גרמו להרגשה של פחד וחוסר אונים. זה עבר. היום המצב שונה לגמרי. אני חושבת שגם ב"אגרטל" עושים עבודה מקסימה. הם נותנים מענה לחברים שאין ביכולתם או רצונם להצטרף למועדון "דורות". עצם היציאה מהבית והחיבור למקום עבודה היא חשובה בכלל, ובטח בימים שהקורונה פושטת ולובשת צורות של וריאנטים וממשיכה לאיים על השיגרה והבריאות של כולנו. אני מאחלת להם שהמקום יתמלא בפעילויות חדשות ושיעלה ויפרח ויגדיל את מספר הבאים בשעריו.

האם מגפת הקורונה שינתה משהו בעבודת קופ"ח והמרפאה ביגור?

לא שינתה, אבל פתחה אפשרויות חדשות לדוגמה: אפשרות לייעוץ טלפוני. אני חושבת שזה ייעל את עבודת הצוות הרפואי ואת הקשר הישיר בין אנשי הצוות לאדם הזקוק לעזרה. במילים אחרות, כדי להימנע מהתקהלויות מיותרות והחשש להידבק בתור לקופ"ח או במרפאות כדי לקבל ייעוץ פרונטלי, אפשר דרך הטלפון הביתי לקבל הדרכה ועצה בבית ולחשוב מה האפשרויות שלי. דוגמה שנייה היא המסיכה. אמצעי כל כך

פשוט, שהוריד את הסיכון בהדבקה ובהפצת מחלות באחוזים רבים. קיומה של המסיכה היה ידוע קודם כאמצעי עזר לצוות הרפואי בחדרי הניתוח, אבל מרגע שהמגיפה התפשטה הסתבר שגם בחיי היומיום של האזרחים המסכה היא אמצעי יעיל למניעת הידבקות במחלה.

יש לך תוכניות בעקבות פרישתך לגמלאות?

ב-1.10.2021 אני מסיימת את עבודתי ביגור. אני מתכוונת לנצל את הזמן ללמוד, לטייל. אבל לפחות בתקופה הראשונה לנוח. לנשום אוויר בלי לחץ ומתח שהיו כרוכים בעבודתי ובתפקידי במרפאה. לחזור לעצמי ולהתחיל פרק חדש בחיי. כמו שאומרים: סוף תקופה אחת הוא גם התחלה חדשה.

שאלות אישיות

כמה ילדים יש לך? ארבעה: יוספי, ניצן (בת), יאיר והצעיר בילדי נדב, משרת עדיין כקצין בצבא.

כמה נכדים? שלושה בנים קסומים, אור, עידו, ויונתן המכונה "נהי". שלושתם בניו של יוספי, בני בכורי.

יש לך תחביבים? בטח. אוהבת את הגינה שלי. אוהבת פרחים, לקרוא ספרים, לטייל בארץ ובחו"ל. אוהבת עבודות יד.

איזה פרח אהוב עליך במיוחד? הסחלב. יש לי גינת סחלבים בבית ואני חולמת אולי לעבוד קצת עם אלכס.

איזה טיול השאיר לך טעם של עוד? טיול עם בתי ביפן. לא מזמן חגגנו אני ובתי ימי הולדת ונסענו ביחד לשם. זה היה טיול מקסים.

מה את אוהבת בטיולים? אוהבת הפתעות בדרך וספונטניות. השינויים בתכנון המקורי של הטיול תמיד מרגשים אותי. אוהבת לפגוש אנשים ולשמוע סיפורים.

יש לך תוכניות לבקר בעוד מקומות בחו"ל? בוודאי. כמעט כל שנה אני נוסעת לארץ חדשה. מקווה להמשיך בכך וגם לטייל שוב ליפן.

איזה ספרים קראת לאחרונה? "טוטם הזאב" מאת רונג זיאנג ו"ילד הסוסים" מאת רופרט אייזיקסון. שני הסיפורים קשורים למונגוליה ולחיי שבטי הנוודים, החיים שם.

איזה ספר השאיר עליך רושם חזק? "ילד הסוסים". זהו סיפור אמיתי ומרתק על משפחה אמריקאית הנוודת למונגוליה כדי לעזור לבנם האוטיסט ליצור קשרים עם אנשים דרך אהבתו לסוסים.

איזה מוסיקה את אוהבת? מוסיקה קלאסית, ג'אז.

אוהבת ספורט? מאוד. אוהבת לצפות במשחקים של "בארסה" יחד עם הבן שלי. ימי האולימפיאדה היו חג בשבילי כל יום. אוהבת כדורסל, בעיקר את משחקי האן.בי.איי, אתלטיקה קלה ועוד.

על מה הצטערת באוליפיאדת הנכים? הצטערתי שלא שידרו את המשחקים הפאראולימפיים. שם באמת יש ניצחון הרוח והרצון על המגבלות הגופניות. בעיניי זה מרגש.

מה את מאחלת לנו? אני מאחלת ליגור שתשכיל לשמור את היופי שבחיי הקהילה. לשמר ערכים כמו ערבות הדדית ודאגה לחלשים והחולים, לא רק בדרך הרפואית גם בשמירת הרווחה של הפרט ושל החברה. בעיניי זה היופי של החיים בקהילה.

כפי שצוין בדברי הקישור לערב - הוגת הרעיון היתה רבקה קוטליאר, שהתגעגעה לערב זמר תרבותי, כולו משלנו והדביקה את כולנו בהתלהבות שלה. כך מצאנו את עצמנו מתכנסות פעם בשבועיים שלושה בבית של ספה לתכנן את הערב על כל היבטיו. התאריכים השתנו, הערב נדחה מתקופה לתקופה, אילוצי הקורונה העמידו בפנינו אתגרים רבים ומערב אביבי, הפך לערב קיץ ולערב סתיו כחלילי. קנקן התה אצל ספה התחלף בקנקן מים קרים עם לימון, אבטיחים הפכו לאפרסקים ואנחנו רקמנו יחדיו את הערב, כל אחת תורמת מידיעותיה ויכולותיה, על מנת ליצור ערב שלם שיש בו מהשירה והנגינה, ריקוד ומלל, תמונות של נופי יגור וסיפורי מקום. הרבה צחוק נשמע בשיבות וגם יכוחים מרים ואהבות לשיר זה או אחר ואכזבות על שיר שלא נמצא. ואז התחלנו לגייס את הזמרים והזמרות, שבאו בחפץ לב והיו שעות רכות בחזרות ואף יאנה והרקדניות שיחזרו בחפץ לב את ריקוד "קשה להיות אישה", נקבעה חברת הגברה, נמצא צלם, עוצבו המצגות והמילים, נקבע תאריך סופי והחלום הלך והתגשם.

לסיכום, אנו חשות שהיה זה ערב חשוב מאוד לתחושת היחד והקהילתיות ביגור, דווקא בימים של יכוחים מרים. יש מקום להגיע לקהל יעד רחב יותר ואף לצעירים ולנוער. תרבות יוצרת קהילה וקהילה ללא תרבות חייה טפלים משהו, ועלינו מוטלת השליחות לחפש אחר אותם ניצוצות תרבותיים המאירים את חיינו (כפרפרזה לדבריו של צרציל).

תודות להרבה חברים וחברות אשר תרמו רבות להצלחת הערב.
 צוות הערב - היוזמות והמוציאות לפועל: רבקה קוטליאר, לאה מרזל, גלית חגי, יעל ס"ט-רשף, אוקה בניסטי, ספה סוטיצקי
 ניהול מוזיקלי - דדי שלזינגר. תזמורת - פסנתר דדי שלזינגר / חליל - שירי יובל / גיטרה בס - ניר בלום / תופים - אסא ניתסדייל
 גרפיקה ומצגת - מיכל מלכין / חומרים מארכיון יגור - נטע חכמוביץ / ארכיון הסרטים היגורי - אמיתי אגמון
 סיוע טכני - דותן רוזיאו / הקמת הבמה - שולי שלו וצוות הבנין / הגברה - חברת "נענע" / הגברה זמנית בחזרות - יובל זך
 ריקוד "קשה להיות אישה" - יאנה גרודמן / הסיפור שמאחורי השיר - יונה טפר / משתתפים: קולות יגור, סולנים וסולניות, רקדניות
 צלם - רני כרסנטי / עריכת וידאו - שרהלה גולדברגר / קטעי קישור יעל ס"ט רשף, הנחיית הערב - ורד הלפרן.
 ריכוז ההפקה - ספה סוטיצקי / בימוי והנחיה - לאה מרזל

תודה למחברי השירים הנפלאים לזמרים ולזמרות הרבים ולקהל שהגיע לשיר.

”שערים” דברי הקישור לערב - יעל רשף

פתיחה - הכול התחיל שרבעקה'ה פגשה אותנו על מדרכות הקיבוץ ואמרה: "יש לי חלום: ערב שירים של משוררי יגור", ואנחנו, אוהבות זמר ואוהבות את יגור, חיבקנו את חלומה בשתי ידיים ויצאנו לדרך. שירת יגור מבטאת יותר מהכול את הקשר למקום, לטבע, לאורחות החיים שהיו נהוגים בתחילת הדרך המשותפת. כל אחד ואחת ממשוררי יגור כתבו על הקשר הזה ובכולם מהולה אהבה אמיתית ושורשית. והנה, אנחנו יחדיו, קהילה גדולה - יושבים ושרים את שירת חיינו, וטוב לנו שבת אחים גם יחד, וטובים הזיכרונות ורמים הקולות, וכמה יפה ששילבנו יחדיו ידיים - ליצירה תרבותית איכותית. ראשון ליוצרי יגור היה יהודה שרת, אשר הלחין את השיר "ואולי" אשר נכתב על ידי רחל. בשיר זה יש ביטוי לחיי החלוצים הראשונים אשר הגיעו לישראל חדורי אמונה לבנות כאן עולם חדש וטוב יותר. ודור לדור יביע אומר - כך עבר שרביט היצירה לירום טהרלב, לבניק שילה, ליונה ספר ואף עידית החלה לשזור את חרוזיה ולאח להלחין ניגונים, וראו כמה עשירים אנחנו ברוח ועד כמה רבים מסביבנו חומרים לכתוב מהם סיפור חיים:

- והיום ערב חג וכמילותיה של עידית: "ונישאים צלילי חליל ברוח / והמילים פתאום גדולות יותר / והלבן מכל חלון זרוח / וחג על העולם וחג בלב".

נוף יגור - האדם אינו אלא תכנית נוף מולדתו, כתב טשרניחובסקי, כך גם אנחנו גדלים וחיים בתוך תמונת נוף מרהיבה: הר הכרמל ירוק ורם, שדות רחבים מאופק לאופק ונחל יגור החותר את אפיקו בתוך רחבי הקיבוץ. בניק שילה כתב: "צל הרים גולש ולילה כבר ירד / חוט כסוף נשזר מעל גבעות חרתייה / אור בחלונות ורוח ים תרעד / הכותנה רוגעת בעמק כשטיח". וילדי יגור, גם כשהם גדלים ונעשים הורים וסבים וסבתות, ואף אם רחוק כבר אל קצות תבל, נושאים בליבם את יופיו של הכרמל, שדות הכותנה הלבנים ופריחת החצבים. ומדי חורף, שעה שהוואדי גועש - כולנו, גדולים וקטנים, שבים לראות את המראה הנפלא הזה כאילו זאת הפעם הראשונה, וליבנו עולה על גדותיו וגאים אנו על הבית שנבנה כאן לתפארת.

חיי היום יום - מראות חצרו של קיבוץ הן מהמראות המיוחדים שישנם: ילדים מטיילים ברחבי המשק לגלות האם כבר הוצו הרימונים, עובדי החקלאות צרובי הפנים מגיעים לחדר האוכל הגדול לשכור את רעבונם, "הנשים נושאות בעול- פניהן אל בשורת המחר", כמילותיה של יונה, והוותיקים פותחים בשיח ער על מצבו של הקיבוץ. תמיד באותם השולחנות, תמיד באותם התפקידים. "ובארבע אחר הצהריים: עד היום / כרגיל עוד חם ובשדרת האיזדרכת / תינוקות לומדים ללכת לבדם / ובלה שוב צועקת: חיים! / לך תתלה ת'מכנסיים, הנכדים מיד יבואו / ואצלינו תוהו ובוהו". (יהורם טהר לב) ואלו החוזרים מנסיעה ארוכה מריחים כבר בכניסה את ריחות הקיבוץ המיוחדים רק לו: ריח הרפת והלולים, ריח שחת ואספסת, ריחות תכשילים העולים מהמטבח, ריחות הדרים "זקצת נחת גם".

אהבה ביגור - להתאהב ביגור על רקע תפאורה יפיפיה: שיפוליו הירוקים של הכרמל ומי הבריכה הכחולים, שדות חרושים, עצי אורן ליד הפרדס, רחש ממטרות עולה מהשדות והחופש לממש את "נעורי הזהב" בכל עוצמתם. הכאב המתוק הקיים באהבה ראשונה, התרגשות ודפיקות לב והרוח המלווה צעדי אוהבים "בזמר חוצות יחפני".

בית הילדים - פעם ביגור קראו לבית ההורים "חדר" ולבית הילדים - בית, כי שם הייתה המיטה וארון הבגדים שהכיל את כל רכושנו האישי באותה עת. ומדי לילה, כאשר שומרת הלילה כיבתה את האור, המשכנו מעט לפטפט, עד שהנחנו את ראשנו העייף על מיטת הברזל ויחדיו חלמנו חלומות. ובבוקר השכמנו יחדיו, מצחצחים שיניים אל מול המראה המשותפת וממהרים אל ארוחת הבוקר ואל כיתת הלימודים. וכמו בכל "בית" היינו שותפים לתחזוקתו: רחיצת כלים ורצפות, גירוף עלים וסידור המיטות ובין לבין חווים לא מעט כאבים ואכזבות, לומדים להגדיר עצמנו אל מול הקבוצה החברתית, נעשים דומים ושוניים ומרגישים כמעט "אחים" ובית הילדים - לעד ישאר בזיכרוננו, ה-בית.

יגור חוגגת - חיי היום יום ביגור היו חיים רכי עמל ומעש, אך בבוא יום חג לבשה יגור לבן, התכנסה יחדיו בחדר האוכל סביב שולחן גדול עמוס בכל טוב ושירת יגור המיוחדת נשמעה למרחקים. בעיקר אהבו ותיקי יגור לשיר יחדיו בנשף השנה - חג העלייה לקרקע של יגור. אז נשמעו דפיקות הידיים על השולחנות, מגשים של דג מלוח עברו מיד ליד וגדולים וקטנים יחדיו שרו את "סורו, סורו מני", "על גבעות שיך אבריק" ו"איל איל בן קרניים". נוסף לנשף השנה, ידעה יגור לחגוג גם חגים פרטיים משלה המפורסמים בהם חגי היובל וחגי מחזור. חגים אלו הביאו את משוררי יגור, לחרוז חרוזים, לכתור ליגור כתרים, ולעיתים אף לסנוט בה מתוך אהבה.

סיום - עוד רגע יסתיים הטיול המוזיקלי ומתוך השירים חווינו שוב את יגור: את צלצול הפעמון והורה מים, טיילנו בשביל אל הברכות, ישבנו בחופת הצאלון, חלמנו אחר השמש, נזכרנו בבית הילדים ובבית הספר המקומי, ועד כמה "קשה להיות אישה". חגגנו שוב את נשף השנה, והתאהבנו מחדש בנופיה של יגור וההר הירוק תמיד, נמצא מעלינו ובלבנו תמיד. ובתוך סערות הימים - חשוב לזכור את אותן מילים המהוות את רוחה החלוצית והערכית של יגור מראשיתה: "מי שרעב ימצא אצלינו פת של לחם / מי שעייף ימצא פה צל ומי באר / מי שסוכתו נופלת / חרש יכנס בדלת ועד עולם יוכל להשאר". (יהורם טהר לב)

בין טלית לשופר - יש יותר מדרך אחת להיות חילוני

בשולי הדיון הקטן באתר על האייקון של ערב מוצאי יום הכיפורים ביגור

גדי רביב

יגור עשתה דרך ארוכה משלילת הדת של פעם לסובלנות כלפיה. בנים ביגור (ולפעמים גם בנות!) עולים לתורה בבר/בת מצווה, בנוסף לשנת המשימות, בלוויית יגוריות נשמע לא פעם הקדיש המסורתי לצד הקדיש היגורי, השופר תוקע בראש השנה וגם נאמרות הברכות, "שציוונו לשמוע קול שופר" ו"ציוונו להדליק נר של חנוכה".

סובלנות ופלורליזם זה יפה וטוב, אבל זה גם שטחי. ברנר (ובצדק הביא אותו אבישי כהשראה לערב) וברדיצ'בסקי לפניו באמת קראו לניתוק מוחלט וגמור מכבלי הדת והמסורת, ואולי היו שבעי רצון מהישראלי החילוני ההולך ומתרחק ממורשתו היהודית.

אבל היו גם אחרים: אחד העם היה אתאיסט, אבל הבין את הקשר שבין דת ותרבות, מסורת ולאום וענה לשני האחרים, שאם יש איזו משמעות לזהות יהודית מודרנית היא יכולה, כמו תנועות יהודיות קודמות, להכיל את הניגודים שבתוכה, וזה לא חייב לשתק או לרדד, אלא להיפך להעמיק ולהפרות, כל עוד זה מבוסס על ידע והזדהות. כמו שברנר העמיק בהגדרה של הקרע, העמיק אחד העם ביכולת להכיל את הניגוד והסתירה.

ביאליק שהיה תלמידו של אחד העם, ולא היה דתי, כתב לחברי קבוצת גבע שביקשו ממנו תוכנית לסדר פסח קיבוצי:

"חוגו את חגי אבותיכם והוסיפו עליהם קצת משלכם לפי כוחכם ולפי טעמכם ולפי מסיבתכם. העיקר שתעשו את הכל באמונה ומתוך הרגשה חיה וצורך נפשי, ואל תתחכמו הרבה".

אפשר לפרש כאן כל מילה לכאן ולכאן. אבל זה לא הניתוק הגמור של ברדיצ'בסקי וברנר, גם אם הקרע הפנימי נוזל מכל מילה (למי מופנית האמירה המתנשאת "אל תתחכמו", אם לא לעצמו, למשורר המיוסר?).

והיתה גם חילוניות של קדושה, שכפרה במצוות, אבל האמינה באלוהים, כמו אצל גורדון, ואפילו יהודיות שמתוך האמונה באלוהים התנגדה לדת, כמו אצל בובר.

התרבות הישראלית העכשווית, והזהות הקיבוצית בתוכה, על בסיס יותר ממאה שנה של הגות ויצירה יהודית ציונית וישראלית, פורשת לפנינו את מניפת הזהויות היהודיות החילוניות על כל עומקה ויופיה, גוניה, ומקורותיה. ליגור שני נציגים בולטים במניפה הזאת, יהודה שרת ויורם טהרלב - לאו דווקא בשלאגרים הידועים.

בעקבות הבאת דברי הפתיחה של אבישי שורש במלואם באתר תחת הכותרת "דרך ארץ קדמה לתורה", נפתח ויכוח קטן באתר בשאלת האייקון, כלומר, התמונה שצורפה לדיווח. בלחץ הזמן העליתי את התמונה היהודית הראשונה שמצאתי במאגר התמונות של האתר, שכללה טלית. יכולתי להעלות טקסט סתם בלי תמונה, ואף אחד לא היה מתלונן. אבל מקצועית ורגשית נראה לי עדיף על כולם. כמי שאוהב את הדת בדרכו הלא ממש דתית, מופלאים ונפלאים בעיני המאמצים וההצלחה (!) לתת ליום הכיפורים ביגור בשנתיים האחרונות משמעות אנושית וקהילתית. שני הערבים שהתקיימו, היו בעיני מאוד יהודיים ומלאי קדושה ותפילה. ההדבקה של הטלית לדיווח הוסיפה, בעיני, לאוניברסאליות והישראליות של הערב ופרצה את מעגל העיסוק שלנו בעצמנו.

"חברת צוות" העירנית מיהרה להעמיד אותי על טעותי והעירה, "התמונה הנלווית לרשימה של אבישי ממש אינה מתאימה לאופי הערב, שעסק דווקא בצדדי יום הכיפור שאינם דתיים".

למחרת כבר היה לי יותר זמן. התנצלתי והחלפתי את הטלית בתמונה גירית (כללית) של יגור, שדה וכרמל. יכולתי באותה מידה לשים תמונה של שדה כותנה או מגדל המים. להתנצלות (הכנה) צורפה הזמנה לקוראים להציע אופציות אחרות, פחות גיריות וסתמיות. בינתיים נפתח ויכוח לוהט, אבל קטן קטן, על הפסילה של הטלית.

"חבר טרי" התקומם מאוד וכתב (בין היתר), "ביישוב הישראלי-חילוני שלנו יש רבים המכבדים מאוד את מסורת ישראל... ועבורם גם הטלית יכולה להיכלל במרחב "גיריקה יגורית קסומה" (הנוסח המלא והמדויק באתר), ושאל האם גם ייפסלו מטעמי חילוניות תמונות של חנוכייה בחנוכה.

"חברת הצוות" הסבירה למה אין מקום להשוואה בין חנוכייה וטלית במקרה הזה, ואמרה שתמונת שופר יכלה להיות בחירה מוצלחת יותר. לא רצתי לשנות את התמונה שוב בלי החלטה של הצוות, שהרי השופר גם הוא סמל פולחני ודתי. ישארו השדות.

אפשר לדבר על האסוציאציות השונות של שופר וטלית לאנשים ולציבורים, אבל מה שהכאיב לי היה הזיהוי שלי עם "האחר הדתי", בבחינת "ברור שגדי יבחר בסמל דתי ליום הכיפורים, אבל זה לא העניין וזה לא אנחנו". לא נעים להיות המושא להנגדה, אבל זה המחיר שאני משלם על הבחירה שלי ב"קריירה" דרך חיים. ניחא.

"דתי" ולא יירתעו אנשים מ"הדתה" או סתם דתיות לא רלבנטית (נניח) של בית הכנסת.

עדיין, אחרי יותר ממאה שנים של זהות חילונית חזקה ומנצחת, אפשר להשתחרר קצת מהאינסטינקטים והרפלקסים של האורתודוקסיה הדתית והחילונית. לאור הפריחה של צרופים דתיים חילוניים מרעננים בתרבות הישראלית העכשווית, ולנוכח יהדות חדשות, שנוצרו ונוצרות על חורבן החומות שהפרידו בין מגזרים וזהויות, כולל היהדות הרפורמית בארץ ובח"ל, אפשר להתחיל לערבב קצת חומרים וטעמים. לנסות קצת יותר "גם וגם", במקום "או - או".

יהודה שרת חשוב לא רק בזכות "סדר יגור" שהתקדש, אלא גם בזכות החגים והמסכות שנדחו על הסף (טי באב) או לא שרדו (טיי בשבט). יורם טהרלב, מן הסתם, מקווה ומייחל שייזכר לא רק בזכות הפזמונים הנפלאים והמקאמות המבריקות, אלא גם בספרים המקוריים והמרעננים שפרסם בנושאים יהודיים מזה שני עשורים לפחות.

"חברת הצוות" צדקה ודייקה מאוד, שעבורה ואולי עבור רבים וטובים, אין לערבב כיפורים ודת, שופר וטלית, שזה כאילו לערבב (רחמנא ליצלן) בשר וחלב. ואולי ההבחנה הזאת חשובה וקריטית כדי שיתכנס ציבור "חילוני" במועד

אמצע השבוע בבא-לגן

אורי זמיר: השנה האחרונה היתה כמו רכבת ההרים החדשה של הפארק, מלמטה למעלה ולמטה ושוב למעלה. ועדיף שנישאר למעלה. בסך הכול מסתמנת שנה טובה לפארק ולחברה בכלל למרות כל האתגרים. וסיכומים מסודרים ומפורטים יתפרסמו בעתיד.

כחלק ממגמה של שידרוג הפארק הוכנסו בשנים האחרונות מתחם מכוניות מתנגשות בשני גדלים, והקיץ הושלמה ההתקנה של רכבת ההרים, שהגיעה היישר ממגדלי עזריאלי בתל אביב. תגובות הקהל נלהבות ואפשר לראות את המשיכה של המתקן החדש. מעבר לכיף, מצליחה הרכבת להפעיל ציבור גדול בזמן קצר יחסית ומקצרת משמעותית את זמן ההמתנה. ילדי יגור התנדבו לשמש פרזנטורים למתקנים החדשים.

שנת בר המצווה של כיתת "ניצן" התחילה כבכל שנה בחג הסוכות. כאשר התכנסו הנערים והנערות לחפש נושא, שלתוכו יצקו את המופע המסורתי של חג הסוכות, לא עבר זמן עד שהגיעו למסקנה, שחלקם הלא מבוטל עוסק בצורה כזו או אחרת בענפי ספורט שונים. מיד החליטו שנושא המופע יהיה אולימפיאדה ובו זמנית נוצר החיבור המתבקש לאולימפיאדת טוקיו שהסתיימה זה מכבר. באותו נושא קישטנו גם את הסוכה שבנינו. הסמל האולימפי במרכזה, משפטי עוצמה וחוכמה, לצד תמונות של אלופים (גם אולימפיים וגם פרטיים שלנו). מרכיביהם של ענפי הספורט השונים הם: שאפתנות, שיתוף פעולה, חתירה להשלמת המשימה, יושרה וכבוד לזולת. ערכים אלו מלווים וילוו את ילדי כיתת "ניצן" בשנות ההתבגרות כל אחד כיחיד וגם קבוצה. ואיזה קבוצה נפלאה יש לנו כאן.

ילדים יקרים שלנו, הרמתם מופע ענק, עם משמעות, הומור, עבודת צוות ורגש. נהניתם מהדרך ועבדתם קשה וזה היה ניכר. המחשתם לקהל היגורי ההמוני והמפרגן מה זאת תמיכה בחבר ומה זה להתגבר על פחד וקושי. הראתם לכולם מה אפשרי אם רק רוצים וחולמים. יותר מזה, הראתם גם לעצמכם.

מאחלים לכם ולנו שנת בר מצווה משמעותית ומתגמלת, שנה של הצלחות והפתעות, לצד הידוע והמוכר. זה היא רק ההתחלה, ועם התחלה כזאת, יש לנו למה לצפות.

הורי כיתת "ניצן"

פתיחת תערוכה בבית בר-יהודה

ואדי יגור

בין הנסתר לגלוי

יום שבת, 9 אוקטובר 2021, שעה: 11:00

פתיחה חגיגית, ברכות סיפורים חזיונות וחיבורים חפזי:
נועזי אוחנה, חן נעם, טפרי שרון, איריס קירשנר ויוחאי שלם

**תערוכה המציגה את חזיונות ילדי הגיל הרך בואדי יגור
ומשלבת טכניקות שונות, חידות, חברים בקהילה ואת אמני יגור.
חוזמים לצאת איתנו לחסל...**

אוצרת: רעות רודס אוחנה